

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Sino Si Jesus? — Isang Pag-aaral sa Bibliya na KJV na may mga Numero ni Strong

SINO SI JESUS · ISANG PAGLALAKBAY SA BIBLIYA, MULA GENESIS HANGGANG APOCALIPSIS

Panimulang Doktrinang Biblikal — ang Ebanghelyo ni Jesu-Cristo

BUKAS NA SALITA

Pitong daang taon bago isilang si Jesus, isinulat ng isang propeta kung ano ang itatawag sa batang ito. Hindi ito isang pangalang ibibigay mo sa isang tao. Hindi mo kailangang maniwala sa anuman upang basahin ang pag-aaral na ito. Kailangan mo lamang na maging bukas ang loob upang tumingin. Halos lahat ng nabubuhay ngayon ay nakarinig na ng pangalang Jesus. Kaunti lang ang nagbasa ng aktuwal na sinasabi ng Bibliya tungkol sa kanya at timbangin ito para sa kanilang sarili. Anuman ang pinaniniwalaan mo ngayon, at anuman ang itinuro sa iyo, walang pagkaiba sa amin. Natutuwa kami na narito ka upang palawakin ang iyong pang-unawa tungkol kay Jesus mula sa orihinal na pinagmulan. Ang bawat talata ay inilimbag nang buo, upang makita mo ang kabuuan ng pangungusap at hindi lamang bahagi nito. Kung saan direktang sinasabi ng Bibliya ang isang bagay, sinasabi ito ng pag-aaral na ito. Kung saan ang isang konklusyon ay nagmumula sa paglalagay ng mga talata nang katabi-tabi, sinasabi din ito ng pag-aaral na ito. Walang bagay dito na nakasalalay sa salita ng kaninumang tao nang mag-isa. Ngayon, basahin mo ang isinulat ng propeta.

ANGKLA NG PAGBUBUKAS

Isaias 9:6 Sapagka't sa atin ay ipinanganak ang isang bata, sa atin ay ibinigay ang isang anak na lalake; at ang pamamahala ay maaatang sa kaniyang balikat: at ang kaniyang pangalan ay tatawaging Kamanghamangha, Tagapayo, Makapangyarihang Dios, Walang hanggang Ama, Pangulo ng Kapayapaan.

ISANG SANGGOL AY IPINANGANAK + ISANG ANAK AY IBINIGAY → ANG KANYANG PANGALAN AY TATAWAGING MAKAPANGYARIHANG DIYOS.

Pitong daang taon bago ipanganak si Jesus, sumulat ang isang propeta na ang batang ito ay tatawaging Makapangyarihang Diyos. Ang sanggol na si Jesus ay nahiga sa isang sabsaban. Basahing

mabagal ang talata. Isinasaad ng mga talata ang buong mensahe ng pag-aaral na ito.

A. ANG DIYOS NA NAGSABI, "TAYO'Y" — IISANG DIYOS, AT MAHIGIT SA ISA ANG NAGSASALITA

A1. Genesis 1:26 At sinabi ng Dios, Lalangin natin ang tao sa ating larawan, ayon sa ating wangis: at magkaroon sila ng kapangyarihan sa mga isda sa dagat, at sa mga ibon sa himpapawid, at sa mga hayop, at sa buong lupa, at sa bawa't umuusad, na nagsisiusad sa ibabaw ng lupa. (27) At nilalang ng Dios ang tao ayon sa kaniyang sariling larawan, ayon sa larawan ng Dios siya nilalang; nilalang niya sila na lalake at babae.

LALANGIN NATIN ANG TAO SA ATING LARAWAN, AYON SA ATING WANGIS → KAYA'T NILALANG NG DIOS ANG TAO AYON SA KANIYANG SARILING LARAWAN.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Basahin nang magkasama ang Genesis 1:26 at Genesis 1:27. Huwag paluwagin ang pagkakaiba ng dalawang talata. Sinasabi ng Genesis 1:26 ang "tayo" at "atin." Sinasabi naman ng Genesis 1:27 ang "kanyang sariling larawan" at "nilikha ng Diyos," kapwa isahan. Inilahad ng Bibliya ang dalawang talata nang magkatabi nang walang paghingi ng paumanhin. Ang Bibliya ay basta na lamang naglalahad ng dalawa.)

A2. Genesis 3:22 At sinabi ng Panginoong Dios, Narito't ang tao'y naging parang isa sa atin, na nakakakilala ng mabuti at ng masama; at baka ngayo'y iunat ang kaniyang kamay at pumitas naman ng bunga ng punong kahoy ng buhay, at kumain at mabuhay magpakailan man:

ANG TAO AY NAGING GAYA NG ISA SA ATIN, NA NAKAKAALAM NG MABUTI AT MASAMA.

A3. Genesis 11:7 Halikayo! tayo'y bumaba at diyan din ay ating guluhin ang kanilang wika, na anopa't sila'y huwag magkatalastasan sa kanilang salita.

BABA TAYO + GULUHIN ANG KANILANG WIKA.

A4. Isaias 6:8 At narinig ko ang tinig ng Panginoon, na nagsasabi, Sinong susuguin ko, at sinong yayaon sa ganang amin? Nang magkagayo'y sinabi ko: Narito ako; suguin mo ako.

SINONG SUSUGUIN KO + AT SINONG YAYAON SA GANANG AMIN?

(Ang aking mga personal na kaisipan: Tingnang mabuti ang Isaias 6:8. Ang isang talatang iyon ay may dalawang anyo sa iisang pangungusap: "Sino ang susuguin ko" at "sino ang paroroon para sa amin." Ginagamit ng iisang tagapagsalita ang isahan at maramihang anyo nang magkasama. Hindi ito isang pagkakamali sa pagsulat, at hindi rin ito ang Diyos na gumagamit ng maramihang salita upang ilarawan ang kaniyang sarili nang mag-isa. Ang parehong pattern ay nangyayari nang maraming beses, sa iba't ibang aklat ng Bibliya, sa loob ng maraming siglo.)

A5. Deuteronomio 6:4 Dinggin mo, Oh Israel: ang Panginoon nating Dios ay isang Panginoon:

[H259 echad ■]

DINGGIN MO, OH ISRAEL: ANG PANGINOON NATING DIOS AY ISANG PANGINOON.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Ang Deuteronomio 6:4 ang siyang namamahala sa buong pag-aaral na ito. May iisang Diyos, at iisa lamang: hindi dalawa, hindi tatlo, hindi marami. Anumang talata sa pag-aaral na ito na parang nagmumungkahi ng ikalawang Diyos ay hindi wastong nabasa, at ang Deuteronomio 6:4 ang pagsubok para dito.

Pansinin ang salitang Hebreo na ginamit sa talatang ito para sa "isa." Ang salita ay echad. Ito rin ang salitang ginamit nang tawagin ang gabi at umaga na IISANG araw, bagama't ang isang araw ay may dalawang bahagi, at nang tawagin ang lalaki at ang kanyang asawa na IISANG laman, bagama't sila'y dalawang tao. Pumili ang Bibliya ng salita para sa "isa" na pumapayag na magkaroon ng higit sa isang persona sa loob nito. Isinasaad naman sa Genesis 1:26 na sinabi ng Diyos, "gawin natin.")

A6. Isaias 45:5 Ako ang Panginoon, at walang iba; liban sa akin ay walang Dios. Aking bibigkisan ka, bagaman hindi mo ako nakilala.

AKO ANG PANGINOON + AT WALANG IBA + LIBAN SA AKIN AY WALANG DIOS.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Sinasabi ng Isaias 45:5 ang kabilang panig ng katotohanang ito, at hindi ito iiwasan ng pag-aaral na ito. Malinaw na sinasabi ng Diyos na walang Diyos maliban sa kanya. Anuman ang matuklasan sa mga natitirang pahinang ito, hindi ito magiging dahilan upang magkaroon ng ikalawang Diyos. Ang tunay na matutuklasan ay higit na kakaiba at higit na mabuti kaysa sa ikalawang Diyos: ang isang Diyos na nagpapakilala sa kanyang sarili sa mga tao.)

B. ANG TINATAWAG NA ANGHEL NG PANGINOON — NA TINATAWAG DIN NA DIYOS

Ang salitang Hebreo na isinalin bilang "anghel" ay malak (H4397). Ang kahulugan ng malak ay isa na isinugo. Ang malak ay nagpapangalan sa pakay ng taong isinugo, hindi sa likas na katangian ng taong iyon. Pansinin ang gagawin ng Biblia sa taong isinugo na ito sa mga salaysay sa ibaba.

B1. SI HAGAR SA ILANG — PINANGALANAN NIYA SIYA

Genesis 16:7 At nasumpungan siya ng anghel ng Panginoon sa tabi ng isang bukal ng tubig sa ilang, sa bukal na nasa daang patungo sa Shur. **[H4397 malak ■]** (8) At sinabi, Agar, alila ni Sarai, saan ka nanggaling? at saan ka paroroon? at kaniyang sinabi, Ako'y tumatakas mula sa harap ni Sarai na aking panginoon. (9) At sinabi sa kaniya ng anghel ng Panginoon, Magbalik ka sa iyong panginoon, at pahinuhod ka sa kaniyang mga kamay. (10) At sinabi sa kaniya ng anghel ng Panginoon, Pararamihin kong mainam ang iyong binhi, na hindi mabibilang dahil sa karamihan.

AT SINABI SA KANIYA NG ANGHEL NG PANGINOON, PARARAMIHIN KONG MAINAM ANG IYONG BINHI.

Genesis 16:13 At kaniyang tinawagan ang ngalan ng Panginoon na nagsalita sa kaniya, Ikaw ay Dios na nakakakita: sapagka't sinabi niya, Namasdan ko rin ba rito ang likuran niyaong nakakakita sa akin?

AT KANIYANG TINAWAGAN ANG NGALAN NG PANGINOON NA NAGSALITA SA KANIYA, IKAW AY DIOS NA NAKAKAKITA.

(Ang aking mga personal na kaisipan: May dalawang bagay sa Genesis 16 na dapat pigilin ang mambabasa. Una, ang isa na tinawag na "anghel ng PANGINOON" ay nagsabi ng "Palalaguin ko ang iyong binhi." Hindi niya sinabing "palalaguin ng PANGINOON ang iyong binhi." Nagsasalita siya bilang ang isa na gumagawa ng pagpaparami. Ikalawa, ang teksto mismo ng Biblia, hindi ang opinyon ni Hagar, ang tumatawag sa anghel na ito ng PANGINOON bilang "ang PANGINOON na nagsalita sa kanya." Tinawag ni Hagar ang ganito ring persona bilang "Ikaw na Diyos." Ang tagapagsalaysay ng aklat ng Genesis ay sumasang-ayon kay Hagar.)

B2. ANG KAMAY SA IBABAW NI ISAAC — NANUNUMPA SIYA SA KANYANG SARILI

Genesis 22:11 At tinawag siya ng anghel ng Panginoon mula sa langit, at sinabi, Abraham, Abraham: at kaniyang sinabi, Narito ako. (12) At sa kaniya'y sinabi, Huwag mong buhatin ang iyong kamay sa bata, o gawan man siya ng anoman: sapagka't talastas ko ngayon, na ikaw ay natatakot sa Dios, sa paraang hindi mo itinanggi sa akin ang iyong anak, ang iyong bugtong na anak.

SA PARAANG HINDI MO ITINANGGI SA AKIN ANG IYONG ANAK, ANG IYONG BUGTONG NA ANAK.

Genesis 22:15 At tinawag ng anghel ng Panginoon si Abraham na ikalawa mula sa langit. (16) At sinabi, Sa aking sarili ay sumumpa ako, anang Panginoon, sapagka't ginawa mo ito, at hindi mo itinanggi sa akin ang iyong anak, ang iyong bugtong na anak; (17) Na sa pagpapala ay pagpapalain kita, at sa pagpaparami ay pararamihin ko ang iyong binhi, na gaya ng mga bituin sa langit, at gaya ng mga buhangin sa baybayin ng dagat; at kakamtin ng iyong binhi ang pintuang-bayan ng kaniyang mga kaaway; (18) At pagpapalain sa iyong binhi ang lahat ng bansa sa lupa; sapagka't sinunod mo ang aking tinig.

SA AKING SARILI AKO SUMUMPA, SABI NG PANGINOON → SA IYONG BINHI PAGPAPALAIN ANG LAHAT NG BANSA SA LUPA.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Isaalang-alang ang dalawang parirala sa Genesis 22:11-18. Ang unang parirala ay "Hindi mo ipinagkait ang iyong anak sa AKIN." Inihahandog ni Abraham ang kanyang anak sa Diyos. Ang nagsasalita sa pariralang ito ay nagsasabi na ang anak ay hindi ipinagkait sa nagsasalita. Ang ikalawang parirala ay "Sa aking sarili ako ay sumumpa, sabi ng PANGINOON." Noong sinaunang panahon, ang isang tao ay sumusumpa sa pangalan ng isang mas dakila kaysa sa kanyang sarili. Ang isang nilalang na mensahero na naghahatid lamang ng mensahe ay hindi sumusumpa sa kanyang sariling pangalan. Ang isang nilalang na mensahero ay hindi lumagda sa isang sumpa gamit ang tipang pangalan ng Diyos. Ibinibigay ng Hebreo 6:13 ang dahilan. Ang Hebreo 6:13 ay nagsasabi na sumumpa ang Diyos sa kanyang sariling sarili. Ang Hebreo 6:13 ay nagsasaad ng dahilan: "sapagkat hindi siya makapanumpa sa isang higit na dakila.")

B3. NAKIPAGBUNO SI JACOB SA ISANG LALAKE — AT PINANGALANANG "MUKHA NG DIYOS" ANG LUGAR

Genesis 32:24 At naiwang magisa si Jacob: at nakipagbuno ang isang lalake sa kaniya, hanggang sa magbukang liwayway. (25) At nang makita nitong siya'y hindi manaig sa kaniya ay hinipo ang kasukasuan ng hita niya; at ang kasukasuan ni Jacob ay sinaktan samantalang nakikipagbuno sa kaniya. (26) At sinabi, Bitawan mo ako, sapagka't nagbubukang liwayway na. At kaniyang sinabi, Hindi kita bibitawan hanggang hindi mo ako mabasbasan.

MAY NAKIPAGBUNO SA KANIYANG ISANG LALAKE → HINDI KITA BIBITAWAN, MALIBANG AKO'Y IYONG BASBASAN.

Genesis 32:28 At sinabi niya, Hindi na tatawaging Jacob ang iyong pangalan, kundi Israel; sapagka't ikaw ay nakipagpunyagi sa Dios at sa mga tao, at ikaw ay nanaig. (29) At siya'y tinanong ni Jacob, at sinabi, Ipinamamanhik ko sa iyong sabihin mo sa akin ang iyong pangalan. At kaniyang sinabi, Bakit nagtatanong ka ng aking pangalan? At siya'y binasbasan doon. (30) At tinawag ni Jacob ang pangalan ng dakong yaon na Peniel; sapagka't aniya'y nakita ko ang Dios ng mukhaan, at naligtas ang aking buhay.

BILANG ISANG PRINSIPE AY MAY KAPANGYARIHAN KA SA DIOS → NAKITA KO ANG DIOS NG MUKHAAN, AT ANG AKING BUHAY AY NALIGTAS.

(Ang aking personal na mga kaisipan: Tinatawag ng teksto sa Genesis 32 ang taong ito na isang lalaki. Ang lalaking ito na nakikipagbuno kay Jacob ay nagsasabi na si Jacob ay may kapangyarihan SA DIOS. Pinangalanan ni Jacob ang lupa na "ang mukha ng Dios." Sinabi ni Jacob na ang kanyang buhay ay naligtas. Hiningi ni Jacob sa lalaking ito ang isang pangalan. Hindi tumanggap si Jacob ng anumang pangalan, kundi isang tanong pabalik lamang. Tandaan ang hindi nasagot na tanong na ito tungkol sa pangalan. Ang parehong tanong ay lumitaw uli, sa ibang aklat ng Bibliya, daan-daang taon ang lumipas.)

B4. ANG PALUMPONG NA NAG-AAPOY — ANG ANGHEL NA AKO NGA

Exodo 3:2 At ang anghel ng Panginoon ay napakita sa kaniya, sa isang ningas ng apoy na mula sa gitna ng isang mababang punong kahoy; at siya'y nagmasid, at, narito, ang kahoy ay nagniningas sa apoy, at ang kahoy ay hindi natutupok. (3) At sinabi ni Moises, Ako'y liliko ngayon, at titingnan ko itong dakilang panoorin, kung bakit ang kahoy ay hindi natutupok. (4) At nang makita ng Panginoon na panonoorin niya, ay tinawag siya ng Dios mula sa gitna ng mababang punong kahoy, at sinabi, Moises, Moises. At kaniyang sinabi, Narito ako. (5) At sinabi, Huwag kang lumapit dito, hubarin mo ang iyong panyapak sa iyong mga paa, sapagka't ang dakong iyong kinatatayuan ay banal na lupa. (6) Bukod dito ay sinabi, Ako ang Dios ng iyong ama ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, at ang Dios ni Jacob. At si Moises nga ay nagtakip ng kaniyang mukha; sapagka't siya'y natakot na tumingin sa Dios.

AT ANG ANGHEL NG PANGINOON AY NAPAKITA SA KANIYA → AT NANG MAKITA NG PANGINOON NA PANONORIN NIYA.

Exodo 3:14 At sinabi ng Dios kay Moises, AKO YAONG AKO NGA; at kaniyang sinabi, Ganito ang sasabihin mo sa mga anak ni Israel, Sinugo ako sa inyo ni AKO NGA.

AKO YAONG AKO NGA → SINUGO AKO SA INYO NI AKO NGA.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Sinasabi sa Exodo 3:2 na ang anghel ng PANGINOON. Dalawang talata makalipas nito, sinasabi sa Exodo 3:4 na ang PANGINOON, at ang Dios. Ang parehong punong-kahoy, ang parehong apoy, at ang parehong tinig ay lumitaw sa dalawa. Hindi kailanman itinuring ng Biblia ito bilang isang kontradiksyon. Ang tinig na ito rin ang nagbigay ng pangalan na dadalhin ng Israel magpakailanman: AKO YAONG AKO NGA.)

IBA-IBANG PANANAW, IISANG TAGPO — ang nagliliyab na palumpong at si Jesus sa mga patyo ng templo

Juan 8:56 Nagalak ang inyong amang si Abraham na makita ang aking araw; at nakita niya, at natuwa. (57) Sinabi nga sa kaniya ng mga Judio, Wala ka pang limangpung taon, at nakita mo si Abraham? (58) Sinabi sa kanila ni Jesus, Katotohanan, katotohanang sinasabi ko sa inyo, Bago ipinanganak si Abraham, ay ako nga. (59) Sila nga'y nagsidampot ng mga bato upang ihagis sa kaniya: datapuwa't nagtago si Jesus, at lumabas sa templo.

BAGO PA SI ABRAHAM AY AKO NGA → NANG MAGKAGAYO'Y DUMAMPOT SILA NG MGA BATO UPANG IPUKOL SA KANIYA.

(Ang aking sariling kuro-kuro: Ilagay nang magkatabi ang dalawang eksenang ito at hayaang ituro ng kaibahan ang aral. Sa mababang punongkahoy, ang tinig mula sa apoy ay nagsabing AKO NGA. Itinago ni Moises ang kanyang mukha sa mababang punongkahoy. Sa templo, isang lalaking nakatayo sa harap ng maraming tao ay nagsabing AKO NGA. Dumampot ang mga tao ng mga bato. Hindi nalito ang mga tao sa sinabi ni Jesus. Lubos na naunawaan ng mga tao ang sinabi ni Jesus. Hinatulan ng mga tao ang mga salita ni Jesus na karapat-dapat pagbabatuhan. Pansinin din na hindi sinabi ni Jesus na "bago pa si Abraham, AKO AY NAGING." Sinabi ni Jesus na AKO NGA.)

B5. SI MANOA AT ANG KANIYANG ASAWA — ANG PANGALANG KAMANGHA-MANGHA

Mga Hukom 13:3 At napakita ang anghel ng Panginoon sa babae, at nagsabi sa kaniya, Narito ngayon, ikaw ay baog at hindi ka nagkakaanak: nguni't ikaw ay maglilihi at manganganak ng isang lalake.

AT NAPAKITA ANG ANGHEL NG PANGINOON SA BABAE → NGUNI'T IKAW AY MAGLILIHI AT MANGANGANAK NG ISANG LALAKE.

Mga Hukom 13:17 At sinabi ni Manoa sa anghel ng Panginoon, Ano ang iyong pangalan, upang pangyayari ng iyong mga salita ay mabigyan ka namin ng karangalan? **[H6383 piliy ■]** (18) At sinabi ng anghel ng Panginoon sa kaniya, Bakit mo itinatanong ang aking pangalan, dangang kagilagilalas?

BAKIT MO ITINATANONG ANG AKING PANGALAN, DANGANG KAGILAGILALAS?

Mga Hukom 13:20 Sapagka't nangyari, nang umilanglang sa langit ang alab mula sa dambana, na ang anghel ng Panginoon ay napailanglang sa alab ng dambana: at minasdan ni Manoa at ng kaniyang asawa; at sila'y nangapasubasob sa lupa. (21) Nguni't hindi na napakita ang anghel ng Panginoon kay Manoa o sa kaniyang asawa. Nang magkagayo'y naalaman ni Manoa na siya'y anghel ng Panginoon. (22) At sinabi ni Manoa sa kaniyang asawa, Walang pagsalang tayo'y mamamatay, sapagka't ating nakita ang Dios.

NA ANG ANGHEL NG PANGINOON AY NAPAILANGLANG SA ALAB NG DAMBANA → WALANG PAGSALANG TAYO'Y MAMAMATAY, SAPAGKA'T ATING NAKITA ANG DIOS.

(Ang aking personal na kuro-kuro: Tatlong bagay ang namumukod-tangi sa Hukom 13. Nagtanong si Manoa tungkol sa pangalan, tulad mismo ng ginawa ni Jacob sa Genesis 32. Ipinagkait muli ang pangalan kay Manoa, at ngayon ay may nakasaad na dahilan. Ang salitang Hebreo na ibinigay para sa dahiling iyon ay piliy (H6383). Isinasalin ng KJV ang piliy bilang "secret." Ang kahulugan ng piliy ay masyadong kahanga-hanga upang maalaman. Ang piliy ay mula sa parehong ugat ng pele (H6382), ang salitang isinasalin bilang "Kamangha-mangha" sa Isaias 9:6, kung saan pinangalanan ang batang ipinanganak para sa atin. Ang parehong anghel ng PANGINOON ay pagkatapos ay umakyat sa apoy ng dambana. Ang sariling konklusyon ni Manoa ay hindi "nakakita tayo ng anghel." Ang konklusyon ni Manoa ay "nakakita tayo ng Diyos.")

B6. ANG KAPITAN SA LABAS NG JERICO — SINAMBA, AT HINUBAD ANG SAPATOS

Josue 5:13 At nangyari, nang si Josue ay malapit sa Jerico, na kaniyang itiningin ang kaniyang mga mata at tumingin, at, narito, nakatayo ang isang lalake sa tapat niya na may kaniyang tabak sa kaniyang kamay na bunot: at si Josue ay naparoon sa kaniya, at sinabi sa kaniya, Ikaw ba'y sa amin, o sa aming mga kaaway? **[H8269 sar ■]** (14) At kaniyang sinabi, Hindi; kundi ako'y naparito ng parang prinsipeng hukbo ng Panginoon. At si Josue ay nagpatirapa sa lupa at sumamba, at nagsabi sa kaniya, Anong sabi ng aking panginoon sa kaniyang lingkod? (15) At sinabi ng prinsipeng hukbo ng Panginoon kay Josue, Hubarin mo ang iyong panyapak sa iyong paa; sapagka't ang dakong iyong kinatatayuan ay banal. At ginawang gayon ni Josue.

SI JOSUE AY NASUBASOB SA LUPA, AT SUMAMBA → ALISIN MO ANG IYONG PANYAPAK SA IYONG PAA; SAPAGKA'T ANG DAKONG IYONG KINATATAYUAN AY BANAL.

IBANG PANANAW, PAREHONG TAGPO — dalawang lalake na inutusang hubarin ang kanilang mga sapatos

Exodo 3:5 At sinabi, Huwag kang lumapit dito, hubarin mo ang iyong panyapak sa iyong mga paa, sapagka't ang dakong iyong kinatatayuan ay banal na lupa.

HUBARIN MO ANG IYONG PANYAPAK SA IYONG MGA PAA, SAPAGKA'T ANG DAKONG IYONG KINATATAYUAN AY BANAL NA LUPA.

(Ang aking personal na kaisipan: Pansinin ang parehong utos, sa halos magkaparehong salita, na ibinigay sa dalawang magkaibang tao, daan-daang taon ang pagitan. Sa palumpong, ang utos ay nanggagaling sa tinig na tinatawag ng talata ng Bibliya na ang PANGINOON at Diyos. Sa labas ng Jerico, ang utos ay nagmumula sa isang lalaking nakatayo roon na may hawak na espada sa kanyang kamay. Nagpatirapa si Josue at sumamba sa lalaking ito. Hindi tumanggi ang lalaki sa pagsamba. Ihambing ito sa ginagawa ng isang tunay na nilikhang anghel kapag sinusubukan ng isang tao na sambahin ang anghel. Sinabi ng anghel, "Ako'y kapuwa mo alipin" (Apocalipsis 19:10), at "sambahin mo ang Diyos" (Apocalipsis 22:9). Sinubukan ni Juan na sambahin ang isang anghel nang dalawang beses, at sa dalawang pagkakataong iyon ay tumanggi ang anghel. Walang tumanggi sa pagsamba ni Josue sa labas ng Jerico.)

B7. NGAYON, ANG BAGONG TIPAN AY NAGSASABI NG ISANG BAGAY NA LUBHANG MALIWANAG

Juan 1:18 Walang taong nakakita kailan man sa Dios; ang bugtong na Anak, na nasa sinapupunan ng Ama, siya ang nagpakilala sa kanya. **[G1834 exegeomai ■] [G3439 monogenes ■]**

WALANG TAONG NAKAKITA SA DIYOS KAILANMAN → ANG BUGTONG NA ANAK ANG NAGPAHAYAG SA KANYA.

Juan 5:37 At ang Ama na nagsugo sa akin, ay siyang nagpatotoo tungkol sa akin. Kailan ma'y hindi ninyo narinig ang kaniyang tinig, ni hindi man ninyo nakita ang kaniyang anyo.

KAILAN MA'Y HINDI NINYO NARINIG ANG KANIYANG TINIG, NI HINDI MAN NINYO NAKITA ANG KANIYANG ANYO.

1 Timoteo 6:16 Na siya lamang ang walang kamatayan, na nananahan sa liwanag na di malapitan; na di nakita ng sinomang tao, o makikita man: sumakaniya nawa ang kapurihan at paghaharing walang hanggan. Siya nawa.

NA NANANAHAN SA LIWANAG NA DI MALAPITAN → NA DI NAKITA NG SINOMANG TAO, O MAKIKITA MAN.

Ngayon, ilagay ang dalawang bahagi ng Biblia nang magkatabi at basahin ang dalawang bahagi nang magkasama.

Sinasabi ng Lumang Tipan, paulit-ulit, na NAKITA ng mga tao ang taong ito, nakipag-usap sa taong ito, kumain sa harapan ng taong ito, nakipagbuno sa taong ito, at nabuhay.

Sinasabi ng Bagong Tipan, nang malinaw at makatlong ulit, na walang sinumang nakakita kailanman sa Diyos Ama, at walang sinumang makakakita sa Diyos Ama.

Ang dalawang pahayag ay totoo. Ang taong nakita ng mga tao sa Lumang Tipan at ang Ama na hindi makita ng mga tao ay hindi rin kung ganoon ang iisang persona. Sinasaad ni Juan kung sino ang taong nakita. Sinabi niya na ang taong nakita ay ang bugtong na Anak, ang Anak na nasa sinapupunan ng Ama, at na ang Anak na ito ang naglabas sa Diyos Ama upang makita ang Diyos Ama.

[MGA TALATA NA PINAGSAMA-SAMA — WALANG IISANG TALATA ANG NAGSASAAD NITO NANG MAG-ISA]

(Ang aking mga personal na kaisipan: Maging maingat at matapat mismo dito, dahil dito eksakto kung saan maaaring magsimula ang isang tao na magdagdag sa Bibliya. Ang DIREKTANG isinasaad: ang tekstong Lumang Tipan mismo ay tinatawag ang isinugong taong ito na PANGINOON at Diyos, at ang mga taong nakasalubong ang isinugong taong ito ay iyon din ang sinasabi. Ang bahaging iyon ay hindi isang konklusyon. Ang bahaging iyon ay kung ano ang sinasabi ng mga pangungusap. Ang NAAABOT SA PAGSASAMA-SAMA NG MGA TALATA: na ang partikular na taong nakikitang ito ay tiyak na ang Anak. Walang iisang talata na nagsasabing "ang anghel ng PANGINOON sa Genesis 16 ay si Jesus." Ang konklusyong ito ay naaabot sa pamamagitan ng paglalagay ng Juan 1:18, Juan 5:37, at 1 Timoteo 6:16 katabi ng mga salaysay ng Lumang Tipan at pagtatanong kung sino ang nakikita. Kaya naroon ang tatak, at doon din nananatili ang tatak.)

B8. AT MULING LUMITAW ANG SUGONG-SIYANG-PANGINOON SA MISMONG KATAPUSAN NG LUMANG TIPAN

Malakias 3:1 Narito, aking sinusugo ang aking sugo, at siya'y maghahanda, ng daan sa harap ko: at ang Panginoon na inyong hinahanap, ay biglang paroroon sa kaniyang templo; at ang sugo ng tipan na inyong kinaliligayahan, narito, siya'y dumarating, sabi ng Panginoon ng mga hukbo. **[H4397 malak ■]**
PADADALHIN KO ANG AKING SUGO + AT SIYA'Y MAGHAHANDA NG DAAN SA HARAP KO → ANG PANGINOON AY BIGLANG PAROROON SA KANIYANG TEMPLO, SIYANG SUGO NG TIPAN.

IBA'T IBANG ANGULO, IISANG TAGPO — ang ipinangakong sugo, at ang sugong nakilala

Marcos 1:2 Ayon sa pagkasulat kay Isaias na propeta, Narito, sinusugo ko ang aking sugo sa unahan ng iyong mukha, Na maghahanda ng iyong daan; (3) Ang tinig ng isang sumisigaw sa ilang, Ihanda ninyo ang daan ng Panginoon, Tuwirin ninyo ang kaniyang mga landas; (4) Dumating si Juan, na nagbabautismo sa ilang at ipinangaral ang bautismo ng pagsisisi sa ikapagpapatawad ng mga kasalanan.

NARITO, SINUSUGO KO ANG AKING SUGO SA UNAHAN NG IYONG MUKHA → IHANDA NINYO ANG DAAN NG PANGINOON.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Ang Malaquias 3:1 ay pinangalanan ang dalawang isinugong tao sa isang talata. Ang isang isinugong tao ay nangunguna upang linisin ang daan. Ang isa pang isinugong tao ay tinatawag na "ang Panginoon" at "ang sugo ng tipan." Ang ikalawang isinugong taong ito ang siyang paparating sa sarili ng templo ng Panginoon. Binuksan ni Marcos ang Ebanghelyo ni Marcos sa pagsipi mismo sa linyang iyon mula sa Malaquias 3:1. Pinangalanan ni Marcos ang manlilinis ng daan bilang si Juan, sa ilang. Naiiwan nitong hindi napangalanan ang ikalawang isinugong tao sa puntong iyon ni Marcos. Ang Lumang Tipan ay nagtatapos habang naghihintay sa isang sugo na siya ring Panginoon. Ang Bagong Tipan ay nagbubukas na may parehong sugong iyon na pumapasok.)

C. ANG KAHOY NA IPINATONG SA BUGTONG NA ANAK — SI ABRAHAM AT SI ISAAC SA BUNDOK

C1. Genesis 22:2 At kaniyang sinabi, Kunin mo ngayon ang iyong anak, ang iyong bugtong na anak na si Isaac, na iyong minamahal at pumaroon ka sa lupain ng Moria; at ihain mo siya roong handog na susunugin sa ibabaw ng isa sa mga bundok na aking sasabihin sa iyo. **[H3173 yachiyd ■]**

IHANDOG MO NGAYON ANG IYONG ANAK, ANG IYONG BUGTONG NA ANAK NA SI ISAAC, NA IYONG IINIBIG → IHANDOG MO SIYA ROON NA HANDOG NA SUSUNUGIN.

C2. Genesis 22:6 At kinuha ni Abraham ang kahoy ng handog na susunugin, at ipinasan kay Isaac na kaniyang anak; at dinala sa kaniyang kamay ang apoy at ang sundang; at sila'y kapuwa yumaong magkasama. **[H6086 ets ■]**

AT KINUHA NI ABRAHAM ANG KAHoy NG HANDOG NA SUSUNUGIN, AT IPINASAN KAY ISAAC NA KANIYANG ANAK → AT SILA'Y KAPUWA YUMAONG MAGKASAMA.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Sa Genesis 22:6, hindi dinadala ng ama ang kahoy. Dinadala ni Isaac ang kahoy pataas sa burol. Ihihiga ni Abraham si Isaac sa ibabaw ng kahoy na iyon. Ang salitang Hebreo para sa kahoy na iyon ay ets (H6086). Ito ang karaniwang salita para sa isang buhay na punongkahoy, at gayundin para sa tabas na kahoy. Ang parehong salita ang pangalan ng punongkahoy ng buhay, at ng punongkahoy sa gitna ng halaman.)

C3. Genesis 22:7 At nagsalita si Isaac kay Abraham na kaniyang ama, na sinabi, Ama ko: at kaniyang sinabi, Narito ako, anak ko. At sinabi, Narito, ang apoy at ang kahoy, nguni't saan naroon ang korderong pinakahandog na susunugin? (8) At sinabi ni Abraham, Dios ang maghahanda ng korderong pinakahandog na susunugin, anak ko: ano pa't sila'y kapuwa yumaong magkasama.

NASAAN ANG KORDERO PARA SA HANDOG NA SUSUNUGIN? → ANG DIYOS ANG MAGLALAN NG KORDERO PARA SA KANYANG SARILI.

C4. Genesis 22:13 At itiningin ni Abraham ang kaniyang mga mata, at nagmalas, at narito, ang isang tupang lalake, sa dakong likuran niya na huli sa dawag sa kaniyang mga sungay: at pumaroon si Abraham, at kinuha ang tupa, at siyang inihandog na handog na susunugin na inihalili sa kaniyang anak.

ISANG TUPANG LALAKI NA NASABIT SA KASUKALAN SA PAMAMAGITAN NG KANYANG MGA SUNGAY → INIALAY NIYA ITO BILANG HANDOG NA SUSUNUGIN KAPALIT NG KANYANG ANAK.

Genesis 22:14 At pinanganlan ni Abraham ang dakong yaon, ng Jehova-jireh: gaya ng kasabihan hanggang sa araw na ito: Sa bundok ng Panginoon ay mahahanda.

SA BUNDOK NG PANGINOON AY MAHAHANDA.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Isaalang-alang muli ang tanong ng anak sa Genesis 22:7: nasaan ang kordero? Sinagot ni Abraham ang tanong. Ang sagot ni Abraham ay umaabot nang higit pa sa kanyang nalalaman. Sinabi ni Abraham, "Ang Dios ang maghahanda para sa kaniyang sarili ng kordero na pinakahandog na susunugin." Ang pariralang iyon ay maaaring magdala ng dalawang kahulugan. Ang isang kahulugan ay kukuha ang Dios ng isang kordero para sa kanyang sariling gamit. Ang isa pang kahulugan ay ihahandog ng Dios ang kanyang sariling sarili bilang kordero. Ang aktuwal na inihanda ng Dios sa araw na iyon ay isang LALAKING TUPA, hindi isang kordero. Ang lalaking tupa ay isang ganap na lumaking lalaking tupa. Ang lalaking tupang ito ay namatay kapalit ng anak, na nahuli sa mga sungay. Ang tanong ni Isaac ay nasagot sa bundok sa isang kahulugan. Ang tanong ni Isaac ay naiwang bukas din sa ibang kahulugan. May utang pa ring isang kordero. Pinangalanan ni Abraham ang lugar na may pangako sa panahong darating: "sa bundok ng Panginoon ay makikita.")

MAGKAIBANG PANANAW, IISANG TAGPO — ang anak na nagdala ng kahoy, at ang Anak na nagdala ng krus

Genesis 22:6 At kinuha ni Abraham ang kahoy ng handog na susunugin, at ipinasan kay Isaac na kaniyang anak; at dinala sa kaniyang kamay ang apoy at ang sundang; at sila'y kapuwa yumaong magkasama.

IPINATONG NI ABRAHAM ANG KAHOTY KAY ISAAC NA KANYANG ANAK → SILA'Y KAPWA LUMAKAD NANG MAGKASAMA.

Juan 19:17 Kinuha nga nila si Jesus: at siya'y lumabas, na pasan niya ang krus, hanggang sa dakong tinatawag na Dako ng bungo, na sa wikang Hebreo ay tinatawag na Golgota:

KINUHA NGA NILA SI JESUS: AT SIYA'Y LUMABAS, NA PASAN NIYA ANG KRUS, HANGGANG SA DAKONG TINATAWAG NA DAKO NG BUNGO.

Juan 19:18 Na doo'y ipinako nila siya sa krus, at kasama niya ang dalawa pa, isa sa bawa't tagiliran, at si Jesus sa gitna.

DOON SIYA IPINAKO NILA + SI JESUS SA GITNA.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Isang ama, isang bugtong na anak na minamahal ng ama, isang burol, kahoy na inilagay sa likod mismo ng anak, at ang anak na naglalakad pataas dala ang kahoy na iyon. Ang eksenang ito ay naganap nang dalawang beses sa Bibliya. Sa unang pagkakataon, sa Genesis 22, pinigilan ng Diyos ang kutsilyo. Naglagay ang Diyos ng kapalit na tupang lalaki sa lugar ng anak. Sa ikalawang pagkakataon, sa krus, walang pumigil sa kamatayan. Sa pagkakataong ito, ang Anak ang naging kapalit. Pansinin ang isa pang pagkakaiiba sa pagitan ng dalawang eksena. Nagtanong si Isaac, "nasaan ang kordero?" Walang sagot sa tanong ni Isaac nang araw na iyon. Dumating ang sagot mamaya, sa Ilog Jordan, mula kay Juan. Itinuro ni Juan ang isang lalaking naglalakad patungo sa kanya.)

C5. Juan 1:29 Nang kinabukasan ay nakita ni Juan si Jesus na lumalapit sa kaniya, at sinabi, Narito, ang Cordero ng Dios, na nagaalis ng kasalanan ng sanglibutan!

AT SINABI, NARITO, ANG CORDERO NG DIOS, NA NAGAALIS NG KASALANAN NG SANGLIBUTAN.

C6. Genesis 22:2 At kaniyang sinabi, Kunin mo ngayon ang iyong anak, ang iyong bugtong na anak na si Isaac, na iyong minamahal at pumaroon ka sa lupain ng Moria; at ihain mo siya roong handog na susunugin sa ibabaw ng isa sa mga bundok na aking sasabihin sa iyo.

Juan 3:16 Sapagka't gayon na lamang ang pagsinta ng Dios sa sanglibutan, na ibinigay niya ang kaniyang bugtong na Anak, upang ang sinomang sa kaniya'y sumampalataya ay huwag mapahamak, kundi magkaroon ng buhay na walang hanggan. **[G3439 monogenes ■]**

ANG IYONG BUGTONG NA ANAK, NA IYONG INIIBIG → IBINIGAY NIYA ANG KANIYANG BUGTONG NA ANAK.

C7. Mga Hebreo 11:17 Sa pananampalataya, nang subukin si Abraham, ay inihandog si Isaac: oo, siyang tumanggap na may galak ng mga pangako ay siyang naghandog sa kaniyang bugtong na anak; (18) Sa makatuwid baga'y yaong pinagsabihan, Kay Isaac ay tatawagin ang iyong binhi: (19) Na inisip na maging sa gitna ng mga patay ay maaaring buhayin siyang maguli ng Dios; mula diyan din naman ay muli siyang tinanggap sa isang halimbawa.

INIALAY NIYA ANG KANYANG BUGTONG NA ANAK → ISINASAALANG-ALANG NA MAKAPAGBUBUHAY SA KANYA ANG DIYOS, MAGING MULA SA MGA PATAY.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Ginamit ng manunulat ng aklat ng Hebreo ang parehong salitang Griyego para kay Isaac na ginamit ni Juan para kay Jesus. Ang salitang iyon ay "bugtong," monogenes (G3439). Sinasabi sa atin ng manunulat ng Hebreo kung ano ang iniisip ni Abraham habang paakyat sa bundok. Iniisip ni Abraham na maaaring buhayin ng Diyos ang bata mula sa mga patay. Sinabi ni Abraham sa mga binata sa paanan ng burol, "Ako at ang bata ay pupunta roon at sasamba, at babalik sa inyo." Inaasahan ni Abraham na makakabalik siyang paakyat sa bundok kasama si Isaac. Natanggap ni Abraham si Isaac muli, sabi ng manunulat ng Hebreo, "sa isang paglalarawan." Ang paglalarawan dito ay nangangahulugang isang larawan o isang simbolo. Tatlong araw pagkatapos ng utos, isang anak na para na ring patay ay muling nabuhay.)

ISANG TALA TUNGKOL SA LUGAR — isang tumutulong na tala, hindi isang pahayag na tuwirang ginagawa ng mga talata

2 Mga Cronica 3:1 Nang magkagayo'y pinasimulan ni Salomon na itayo ang bahay ng Panginoon, sa Jerusalem sa bundok ng Moria, na pinagkakitaan ng Panginoon kay David na kaniyang ama, sa dakong kaniyang pinaghandaan na pinagtakdaan ni David sa giikan ni Ornan na Jebuseo.

NANG MAGKAGAYO'Y PINASIMULAN NI SALOMON NA ITAYO ANG BAHAY NG PANGINOON, SA JERUSALEM SA BUNDOK NG MORIA.

[MGA TALATA NA PINAGSAMA-SAMA — WALANG IISANG TALATA ANG NAGSASAAD NITO NANG MAG-ISA]

(Ang aking sariling kuro-kuro: Ang Genesis 22:2 ay pinangalanan ang lugar na pinadalhan ng Diyos kay Abraham bilang lupain ng Moriah. Ang 2 Cronica 3:1 ay pinangalanan ang lugar na pinagtayuan ni Solomon ng templo bilang bundok ng Moriah, sa Jerusalem. Ang bundok ng malapit na paghahain kay Isaac at ang bundok ng bawat susunod na paghahain sa templo ay nagbabahagi ng magkaparehong pangalan. Ang Jerusalem din ang siyudad kung saan ipinako ng mga sundalo si Jesus sa krus sa labas ng pader ng siyudad. Sabihin lamang ang sinasabi ng mga talata. Ang mga talata ay hindi nagsasabi na ang Golgotha ay ang parehong bato ng Moriah. Ang mga talata ay nagsasabi ng magkaparehong pangalan, magkaparehong hanay ng mga burol, at magkaparehong siyudad. Ang mga salita mismo ni Abraham ay "sa bundok ng Panginoon ito makikita." Sinabi ni Abraham ang mga salitang iyon sa panahunang hinaharap.)

D. ANG NAGHIHIRAP NA LINGKOD — ANG KABANATANG NAGLALARAWAN NG KRUS BAGO PA MAGKAROON NG MGA KRUS

D1. Isaias 52:13 Narito, ang lingkod ko ay gagawang may karunungan, siya'y mabubunyi, at malalagay na mataas, at magiging napakataas. (14) Kung paanong marami ang natigilan dahil sa iyo (ang kaniyang mukha ay napakakatuwa kay sa kaninang lalake, at ang kaniyang anyo ay higit na kumatuwa kay sa mga anak ng mga tao) (15) Gayon siya magwiwisik sa maraming bansa; ang mga hari ay magtitikom ng kanilang mga bibig dahil sa kaniya: sapagka't ang hindi nasaysay sa kanila ay kanilang makikita; at ang hindi nila narinig ay kanilang mauunawa.

ANG KANIYANG ANYO AY SIRA NANG DI GAYA NG SA TAO → GAYON NIYA WIWISIKAN ANG MARAMING BANSA.

D2. Isaias 53:1 Sinong naniwala sa aming balita? at kanino nahayag ang bisig ng Panginoon? (2) Sapagka't siya'y tumubo sa harap niya na gaya ng sariwang pananim, at gaya ng ugat sa tuyong lupa: walang anyo o kagandahan man; at pagka ating minamasdan siya ay walang kagandahan na mananais tayo sa kaniya.

SINO ANG NANIWALA SA AMING BALITA? → WALANG ANYO NA ATING PAGNANASAAN SA KANIYA.

D3. Isaias 53:3 Siya'y hinamak at itinakuwil ng mga tao; isang taong sa kapanglawan, at bihasa sa karamdaman: at gaya ng isa na pinagkublihan ng kanilang mukha ng mga tao, na siya'y hinamak, at hindi natin hinalagahan siya.

ISANG TAONG SA KAPANGLAWAN, AT BIHASA SA KARAMDAMAN → NA SIYA'Y HINAMAK, AT HINDI NATIN HINALAGAHAN SIYA.

D4. Isaias 53:4 Tunay na kaniyang dinala ang ating mga karamdaman, at dinala ang ating mga kapanglawan; gayon ma'y ating pinalagay siya na hinampas, sinaktan ng Dios, at dinalamhati. (5) Nguni't siya'y nasugatan dahil sa ating mga pagsalangsang, siya'y nabugbog dahil sa ating mga kasamaan, ang parusa ng tungkol sa ating kapayapaan ay nasa kaniya; at sa pamamagitan ng kaniyang mga latay ay nagsigaling tayo.

SIYA'Y SINUGATAN DAHIL SA ATING MGA PAGSALANGSANG + BINUGBOG DAHIL SA ATING MGA KASAMAAN → SA KANYANG MGA SUGAT TAYO'Y GINAWANG GALING.

D5. Isaias 53:6 Tayong lahat na gaya ng mga tupa ay naligaw; tayo ay tumungo bawa't isa sa kaniyang sariling daan; at ipinasan sa kaniya ng Panginoon ang kasamaan nating lahat.

TAYONG LAHAT NA GAYA NG MGA TUPA AY NALIGAW → AT IPINASAN SA KANIYA NG PANGINOON ANG KASAMAAN NATING LAHAT.

D6. Isaias 53:7 Siya'y napighati, gayon man nang siya'y dinalamhati ay hindi nagbuka ng kaniyang bibig; gaya ng kordero na dinadala sa patayan, at gaya ng tupang nasa harap ng mga manggugupit sa kaniya ay pipi, gayon ma'y hindi niya binuka ang kaniyang bibig.

SIYA'Y DINALA NA PARANG KORDERO SA PATAYAN → HINDI NIYA BINUKA ANG KANIYANG BIBIG.

D7. Isaias 53:8 Sa pamamagitan ng kapighatian at kahatulan ay dinala siya: at tungkol sa kaniyang lahi, sino sa kanila ang gumunita na siya'y nahiwalay sa lupain ng buhay? dahil sa pagsalangsang ng aking bayan ay nasaktan siya.

SINO SA KANILA ANG GUMUNITA NA SIYA'Y NAHIWALAY SA LUPAIN NG BUHAY → DAHIL SA PAGSALANGSANG NG AKING BAYAN AY NASAKTAN SIYA.

D8. Isaias 53:9 At ginawa nila ang kaniyang libingan na kasama ng mga masama, at kasama ng isang lalaking mayaman sa kaniyang kamatayan; bagaman hindi siya gumawa ng pangdadahas, o wala mang anomang karayaan sa kaniyang bibig.

AT GINAWA NILA ANG KANIYANG LIBINGAN NA KASAMA NG MGA MASAMA + AT KASAMA NG ISANG LALAKING MAYAMAN SA KANIYANG KAMATAYAN → BAGAMAN HINDI SIYA GUMAWA NG PANGDADAHAS.

D9. Isaias 53:10 Gayon ma'y kinalugdan ng Panginoon na mabugbog siya; inilagay niya siya sa pagdaramdam: pagka iyong gagawin ang kaniyang kaluluwa na pinakahandog dahil sa kasalanan, makikita niya ang kaniyang lahi, pahahabain niya ang kaniyang mga kaarawan, at ang pagkalugod ng Panginoon ay lalago sa kaniyang kamay.

PAGKA IYONG GAGAWIN ANG KANIYANG KALULUWA NA PINAKAHANDOG DAHIL SA KASALANAN → MAKIKITA NIYA ANG KANIYANG LAHI, PAHAHABAIN NIYA ANG KANIYANG MGA KAARAWAN.

D10. Isaias 53:11 Siya'y makakakita ng pagdaramdam ng kaniyang kaluluwa at masisiyahan: sa pamamagitan ng kaniyang kaalaman ay aariing ganap ng aking matuwid na lingkod ang marami; at dadalhin niya ang kanilang mga kasamaan. (12) Kaya't hahatian ko siya ng bahagi na kasama ng dakila, at kaniyang hahatiin ang samsam na kasama ng malakas; sapagka't kaniyang idinulot ang kaniyang kaluluwa sa kamatayan, at ibinilang na kasama ng mga mananalangsang: gayon ma'y dinala niya ang kasalanan ng marami, at namagitan sa mga mananalangsang.

IBINUHOS NIYA ANG KANIYANG KALULUWA HANGGANG SA KAMATAYAN + SIYA'Y IBINILANG KASAMA NG MGA MASAMANG-ASAL → DININALA NIYA ANG KASALANAN NG MARAMI, AT NAKIPAMAGITAN PARA SA MGA MASAMANG-ASAL.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Basahin ang Isaias 53:9 at pagkatapos ay ang Isaias 53:10 muli, ayon sa pagkakasunod-sunod. Sinasabi ng una na ang lingkod ay PATAY na at inilibing sa libingan ng isang mayamang tao. Sinasabi ng ikalawa na matapos gawing handog para sa kasalanan ang kaluluwa ng lingkod, MAKIKITA ng lingkod ang kanyang binhi at PAHAHABAIN ang kanyang mga araw. Hindi maaaring pareho itong totoo tungkol sa isang taong nananatiling patay. Ang muling pagkabuhay ay nakasulat sa kabanatang ito ng Isaias, pitong daang taon bago naganap ang muling pagkabuhay.)

MAGKAIBANG PANANAW, IISANG TAGPO — ang pahina ng propeta, at isang lalaking nasa karwahe na binabasa ito nang malakas

Mga Gawa 8:32 Ang dako nga ng kasulatan na binabasa niya ay ito, Siya'y gaya ng tupa na dinala sa patayan; At kung paanong hindi umimik ang kordero sa harap ng manggugupit sa kaniya, Gayon din hindi niya binubuka ang kaniyang bibig: (33) Sa kaniyang pagpapakababa'y inalis ang kaniyang paghuhukom. Sino ang maghahayag ng kaniyang lahi? Sapagka't inalis sa lupa ang kaniyang buhay. (34) At sumagot ang bating kay Felipe, at sinabi, Ipinamamanhik ko sa iyo, kanino sinasabi ng propeta ito? sa kaniya bagang sarili, o sa alin mang iba? (35) At binuka ni Felipe ang kaniyang bibig, at pagpapasimula sa kasulatang ito, ay ipinangaral sa kaniya si Jesus.

KANINO SINASABI NG PROPETA ITO? → AT BINUKA NI FELIPE ANG KANIYANG BIBIG, AT PAGPAPASIMULA SA KASULATANG ITO, AY IPINANGARAL SA KANIYA SI JESUS.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Ito ay isang tapat na tanong, na binigkas nang malakas ng isang lalaking hindi pa nakarinig ng sagot. Ang tanong ay: sino ang tinutukoy ng propeta? Ang sagot ay hindi ang pansariling opinyon ni Felipe. Nagsimula si Felipe sa mismong talatang iyon sa Isaias 53. Ipinangaral ni Felipe si Jesus mula sa talatang iyon. Ang pagbasa ng mga apostol mismo sa Isaias 53 ay isinulat para sa atin. Hindi na kailangang manghula ninuman sa pagbasa ng mga apostol sa Isaias 53.)

E. IMMANUEL — ANG DIYOS NA KASAMA NATIN, ANG BATANG IPINANGANAK AT ANG ANAK NA IBINIGAY

E1. Isaias 7:14 Kaya't ang Panginoon nga ay magbibigay sa inyo ng tanda; narito, isang dalaga ay maglililihi, at manganganak ng isang lalake, at tatawagin ang kaniyang pangalan na Emmanuel.

[H6005 Immanuwel ■] [H5959 almah ■]

KAYA'T ANG PANGINOON NGA AY MAGBIBIGAY SA INYO NG TANDA; NARITO → ISANG DALAGA AY MAGLILIHI, AT MANGANGANAK NG ISANG LALAKE, AT TATAWAGIN ANG KANIYANG PANGALAN NA EMMANUEL.

E2. Isaias 9:6 Sapagka't sa atin ay ipinanganak ang isang bata, sa atin ay ibinigay ang isang anak na lalake; at ang pamamahala ay maaatang sa kaniyang balikat: at ang kaniyang pangalan ay tatawaging Kamanghamangha, Tagapayo, Makapangyarihang Dios, Walang hanggang Ama, Pangulo ng Kapayapaan. **[H6382 pele ■]** (7) Ang paglago ng kaniyang pamamahala at ng kapayapaan ay hindi magkakaroon ng wakas, sa luklukan ni David, at sa kaniyang kaharian, upang itatag, at upang alalayan ng kahatulan at ng katuwiran mula ngayon hanggang sa magpakailan man. Isasagawa ito ng sikap ng Panginoon ng mga hukbo.

ISANG BATA AY IPINANGANAK + ISANG ANAK AY IBINIGAY → ANG KANIYANG PANGALAN AY TATAWAGING DIOS NA MAKAPANGYARIHAN, AMANG WALANG HANGGAN → SA KARAGDAGAN NG KANIYANG PAMAHALAAN AT KAPAYAPAN AY HINDI MAGKAKAWAKAS.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Tingnan ang pagkakasunod-sunod ng dalawang pandiwa sa Isaias 9:6. Ang dalawang pandiwa ay hindi magkatulad na pandiwa. Ang dalawang pandiwa ay hindi nasa ganoong pagkakasunod-sunod nang hindi sinasadya. Isang anak ang IPINANGANAK. Isang anak na lalaki ang IBINIGAY. Ang pagiging ipinanganak ay naglalarawan kung paano dumating ang anak sa mundo. Ang pagiging ibinigay ay naglalarawan kung ano ang nangyari sa isang Anak na dati nang umiiral. Ngayon, isipin ang mga pangalang ibinigay sa batang ito. Hindi sinasabi ng Isaias 9:6 na ang bata ay magiging katulad ng makapangyarihang Diyos. Sinasabi ng Isaias 9:6 na "ang kaniyang pangalan ay tatawaging Kagila-gilalas na Tagapayo, Makapangyarihang Diyos." Ang unang pangalan sa listahan, Kagila-gilalas, ay pele (H6382). Ang pele ay may parehong ugat sa sagot na natanggap ni Manoa sa Mga Hukum 13, nang siya ay humingi ng pangalan at hindi ito nakuha. Sa Isaias 9:6, ang pangalan ay ibinigay.)

E3. Isaias 9:2 Ang bayan na lumalakad sa kadiliman ay nakakita ng dakilang liwanag: silang nagsisitahan sa lupain ng lilim ng kamatayan, sa kanila sumilang ang liwanag.

ANG BAYAN NA LUMALAKAD SA KADILIMAN AY NAKAKITA NG DAKILANG LIWANAG.

E4. Mikas 5:2 Nguni't ikaw, Beth-lehem Ephrata, na maliit upang lumagay sa libolibo ng Juda, mula sa iyo ay lalabas sa akin ang isa na magpupuno sa Israel; na ang pinagbuhatan niya ay mula nang una, mula nang walang hanggan.

MULA SA IYO AY LALABAS SA AKIN ANG ISA NA MAGPUPUNO SA ISRAEL → NA ANG PINAGBUHATAN NIYA AY MULA NANG UNA, MULA NANG WALANG HANGGAN.

(Mga personal kong kaisipan: Isang pangungusap sa Mikas 5:2 ang humahawak sa dalawang dulo ng buong pag-aaral na ito. Ang pinunong ito ay LALABAS mula sa isang maliit na bayan. Ang paglabas mula sa isang maliit na bayan ay isang

simula, sa isang lugar na maaaring lakarin ng isang tao. Ang MGA PAGLABAS ng pinunong ito ay mula pa noong una, mula pa sa walang hanggan. Ang mga paglabas mula sa walang hanggan ay hindi na simula kailanman. Isinasaad ni Mikas ang dalawang katotohanan sa iisang pangungusap. Hindi pinapagaan ni Mikas ang alinman sa dalawang katotohanan.)

F. ANG BINHI NG BABAE AT NG BIRHEN — ANG UNANG PANGAKO AT ANG KATUPARAN

F1. Genesis 3:15 At papagaalitin ko ikaw at ang babae, at ang iyong binhi at ang kaniyang binhi: ito ang dudurog ng iyong ulo, at ikaw ang dudurog ng kaniyang sakong.

AT ANG IYONG BINHI AT ANG KANIYANG BINHI → ITO ANG DUDUROG NG IYONG ULO, AT IKAW ANG DUDUROG NG KANIYANG SAKONG.

(Ang aking sariling mga kaisipan: Sinabi ng Diyos ang Genesis 3:15 sa ahas sa hardin, sa panahon na pumasok ang kasalanan sa daigdig. Ang Genesis 3:15 ang unang pangako ng isang manunubos sa buong Bibliya. Pansinin kung kaninong binhi ang pinangalanan sa talatang ito. Sa buong bahagi ng Kasulatan, ang lahi ng angkan ay sinusundan sa pamamagitan ng mga lalaki. Mga halimbawa ay ang binhi ni Abraham at ang binhi ni David. Dito, minsan lamang, sa kaibuturan ng pasimula, ang lahi na pinangalanan ay ang binhi ng BABAE. Pansinin din ang dalawang sugat sa talatang ito, na hindi pareho ang laki. Ang sakong ng binhi ng babae ang masusugatan. Ang ulo ng ahas ang madudurog.)

F2. Mga Taga-Galacia 4:4 Datapuwa't nang dumating ang kapanahunan, ay sinugo ng Dios ang kaniyang Anak, na ipinanganak ng isang babae, na ipinanganak sa ilalim ng kautusan (5) Upang matubos niya ang nangasa ilalim ng kautusan, upang matanggap natin ang pagkukupkop sa mga anak.

ISINUGO NG DIOS ANG KANIYANG ANAK, NA IPINANGANAK NG BABAE → UPANG TUBUSIN ANG MGA NASA ILALIM NG KAUTUSAN.

(Ang aking sariling mga kaisipan: Sinasabi ng Galacia 4:4 na SINUGO ng Diyos ang Kanyang Anak. Sinabi rin ng Galacia 4:4 na ang Anak ay IPINANGANAK NG ISANG BABAE. Ang pagsusugo ang unang binanggit sa pangungusap. Ang kapanganakan ang pangalawang binanggit sa pangungusap. Mahalaga ang ayos na iyon. Ang isang tao ay hindi maaaring isugo mula sa isang lugar maliban kung ang taong iyon ay nariroon na sa lugar na iyon.)

IBA'T IBANG PANANAW, IISANG TAGPO — ang tandang ipinangako, at ang tandang ibinigay

Isaias 7:14 Kaya't ang Panginoon nga ay magbibigay sa inyo ng tanda; narito, isang dalaga ay maglilihi, at manganganak ng isang lalake, at tatawagin ang kaniyang pangalan na Emmanuel.

ISANG DALAGA AY MAGLILIH, AT MANGANGANAK NG ISANG LALAKE, AT TATAWAGIN ANG KANIYANG PANGALAN NA EMMANUEL.

Mateo 1:18 Ang pagkapanganak nga kay Jesucristo ay ganito: Nang si Maria na kaniyang ina ay magaasawa kay Jose, bago sila magsama ay nasumpungang siya'y nagdadalang-tao sa pamamagitan ng Espiritu Santo. (19) At si Jose na kaniyang asawa, palibhasa'y lalaking matuwid, at ayaw na ihayag sa madla ang kaniyang kapurihan, ay nagpasayang hiwalayan siya ng lihim. (20) Datapuwa't samantalang pinagiisip niya ito, narito, ang isang anghel ng Panginoon ay napakita sa kaniya sa panaginip, na nagsasabi: Jose, anak ni David, huwag kang mangamba sa pagtanggap kay Maria na iyong asawa: sapagka't ang kaniyang dinadalang-tao ay sa Espiritu Santo. (21) At siya'y manganganak ng isang lalake; at ang pangalang itatawag mo sa kaniya'y JESUS; sapagka't ililigtas niya ang kaniyang bayan sa kanilang mga kasalanan. (22) At nangyari nga ang lahat ng ito, upang maganap ang sinalita ng Panginoon sa pamamagitan ng propeta, na nagsasabi (23) Narito, ang dalaga'y magdadalang-tao at manganganak ng isang lalake, At ang pangalang itatawag nila sa kaniya ay Emmanuel; na kung liliwanagin, ay sumasa atin ang Dios.

TATAWAGIN MO ANG KANIYANG PANGALAN NA JESUS: SAPAGKAT ILILIGTAS NIYA ANG KANIYANG BAYAN SA KANILANG MGA KASALANAN → TATAWAGIN NILA ANG KANIYANG PANGALAN NA EMMANUEL, NA KUNG LILIWANAGIN AY, ANG DIOS AY SUMASAATIN.

(Ang aking sariling kuro-kuro: Ang kaibahan sa pagitan ng dalawang salaysay ang siyang aral. Sinasabi ng Isaias 7:14 na SIYA ang tatawag sa pangalan ng sanggol na Immanuel. Sinasabi ng Mateo 1:23 na SILA ang tatawag sa pangalan ni Jesus na Emmanuel. Iisang ina ang nagbibigay ng pangalan sa kanyang sanggol sa salaysay ni Isaias. Lahat ng tao ang nagbibigay ng pangalang Jesus sa salaysay ni Mateo. Gumawa rin si Mateo ng isang bagay na hindi na kailangang hulaan ng mambabasa. Huminto si Mateo at isinalin ang kahulugan ng pangalan para sa mambabasa, sa loob mismo ng teksto

ng Ebanghelyo ni Mateo. Walang mambabasa sa alinmang siglo ang makakaligtaan sa kahulugan ng pangalang Emmanuel. Ang ibig sabihin ng Emmanuel ay Sumasaatin ang Diyos. Hindi rin sinabi ni Mateo na ang kapanganakan ni Jesus ay nagpaalala lamang kay Mateo sa hula ni Isaias. Sinabi ni Mateo na ang lahat ng ito ay GINAWA upang MATUPAD ang hula ni Isaias.)

F3. Lucas 1:31 At narito, maglilihi ka sa iyong tiyan, at manganganak ka ng isang lalake, at tatawagin mo ang kaniyang pangalang JESUS. (32) Siya'y magiging dakila, at tatawaging Anak ng Kataastaasan: at sa kaniya'y ibibigay ng Panginoong Dios ang luklukan ni David na kaniyang ama: (33) At siya'y maghahari sa angkan ni Jacob magpakailan man; at hindi magkakawakas ang kaniyang kaharian. (34) At sinabi ni Maria sa anghel, Paanong mangyayari ito, sa ako'y hindi nakakakilala ng lalake? (35) At sumagot ang anghel, at sinabi sa kaniya, Bababa sa iyo ang Espiritu Santo, at lililiman ka ng kapangyarihan ng Kataastaasan: kaya naman ang banal na bagay na ipanganganak ay tatawaging Anak ng Dios.

SA AKO'Y HINDI NAKAKAKILALA NG LALAKE? AT SUMAGOT ANG ANGHEL? → KAYA NAMAN ANG BANAL NA BAGAY NA IPANGANGANAK AY TATAWAGING ANAK NG DIOS.

(Ang aking mga personal na kuro-kuro: Ang tanong ni Maria sa Lucas 1:34 ay isang makatwirang tanong, at hanggang ngayon ay itinatanong pa rin ito ng mga tao. Ang sagot na ibinigay sa kanya ay hindi isang pangangatwiran. Ito ay isang paghahayag ng ginagawa na ng Diyos. Pansinin ang trono na binanggit sa Lucas 1:32: "ang luklukan ni David na kaniyang ama." Iyon din ang trono na sinabi ng Isaias 9:7 na uupuan ng sanggol, at ang iisang maharlikang sambahayan na tinutukoy sa Awit 110.)

G. ANG SALITANG NAGKATAWANG-TAO — AT KUNG PAANO TALAGA MATATAGPUAN NG ISANG TAO SIYA

G1. Juan 1:1 Nang pasimula siya ang Verbo, at ang Verbo ay sumasa Dios, at ang Verbo ay Dios.

[G3056 logos ■] (2) Ito rin nang pasimula'y sumasa Dios. (3) Ang lahat ng mga bagay ay ginawa sa pamamagitan niya; at alin man sa lahat ng ginawa ay hindi ginawa kung wala siya. (4) Nasa kaniya ang buhay; at ang buhay ay siyang ilaw ng mga tao.

NANG PASIMULA SIYA ANG VERBO + AT ANG VERBO AY SUMASA DIOS + AT ANG VERBO AY DIOS → ANG LAHAT NG MGA BAGAY AY GINAWA SA PAMAMAGITAN NIYA.

(Ang aking sariling mga kaisipan: Ang Juan 1:1 ay naglalahad ng tatlong pahayag sa isang linya. Kinakailangan ang bawat isa sa tatlong pahayag. Ang unang pahayag ay "ang Salita ay sa pasimula pa." Ang Salita, isang titulo para sa Anak ng Diyos bago siya nagkatawang-tao, ay walang pinagsimulan. Ang ikalawang pahayag ay "ang Salita ay kasama ng Diyos." Ang Salita ay hindi lamang isa pang pangalan para sa Diyos Ama, sapagkat hindi maaaring kasama ng isang tao ang kaniyang sarili. Ang ikatlong pahayag ay "ang Salita ay Diyos." Ang Salita ay hindi isang mas mababang nilalang na nakatayo sa tabi ng Diyos. Ang pag-aalis ng alinman sa tatlong pahayag ay nagbubunga ng ibang pangungusap kaysa na pangungusap na isinulat ni Juan.)

G2. Juan 1:14 At nagkatawang-tao ang Verbo, at tumahan sa gitna natin (at nakita namin ang kaniyang kaluwalhatian, kaluwalhatian gaya ng sa bugtong ng Ama), na puspos ng biyaya at katotohanan.

[G4637 skenoo ■]

NAGKATAWANG-TAO ANG VERBO + TUMAHAN SA GITNA NATIN → NAKITA NAMIN ANG KANIYANG KALUWALHATIAN, KALUWALHATIAN GAYA NG SA BUGTONG NG AMA.

IBA-IBANG PANANAW, IISANG TAGPO — ang tolda sa disyerto, at ang tolda ng katawan

Exodo 25:8 At kanilang igawa ako ng isang santuario; upang ako'y makatahan sa gitna nila.

AT KANILANG IGAWA AKO NG ISANG SANTUARIO → UPANG AKO'Y MAKATAHAN SA GITNA NILA.

Juan 1:14 At nagkatawang-tao ang Verbo, at tumahan sa gitna natin (at nakita namin ang kaniyang kaluwalhatian, kaluwalhatian gaya ng sa bugtong ng Ama), na puspos ng biyaya at katotohanan.

ANG SALITA AY NAGKATAWANG-TAO + TUMAHAN SA GITNA NATIN.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Ang salitang Griego na ginamit ni Juan para sa "tumira" sa Juan 1:14 ay skenoo (G4637). Ang skenoo ay nangangahulugang magtayo ng tolda at manirahan sa toldang iyon. Noong sinaunang panahon, sinabi ng Diyos sa mga anak ng Israel na magtayo ng isang tolda upang ang Diyos ay makapanirahang kasama nila, at itinayo nila ito mula sa mga balat, kahoy, at ginto (Exodus 25:8). Sa Juan 1:14, muling lumitaw ang parehong larawan,

ngunit ang tolda ngayon ay isang katawang-tao. Ang tolda sa ilang ay isang maagang larawan ng katotohanang inilalarawan ni Juan, na tumuturo pasulong sa katawan ni Jesu-Cristo. Kinikilala ng Bagong Tipan ang toldang iyon bilang isang anino, isang larawan na tumuturo kay Jesu-Cristo, matapos lamang nitong ihayag kung ano ang itinuturo ng aninong iyon. Malinaw itong isinasaad ni Juan sa Juan 1:14.)

G3. Mga Taga-Colosas 1:15 Na siya ang larawan ng Dios na di nakikita, ang panganay ng lahat ng mga nilalang; (16) Sapagka't sa kaniya nilalang ang lahat na mga bagay, sa sangkalangitan at sa sangkalupaan, na mga bagay na nakikita at ang mga bagay na di nakikita, maging mga luklukan o mga pagsakop o mga pamunuan o mga kapangyarihan; lahat ng mga bagay ay nilalang sa pamamagitan niya at ukol sa kaniya; (17) At siya'y una sa lahat ng mga bagay, at ang lahat ng mga bagay ay nangabubuhay dahil sa kaniya.

SA KANIYA NILALANG ANG LAHAT NG MGA BAGAY + SIYA'Y UNA SA LAHAT NG MGA BAGAY → SA KANIYA NANGABUBUHAY ANG LAHAT NG MGA BAGAY.

G4. Mga Taga-Colosas 2:9 Sapagka't sa kaniya'y nananahan ang buong kapuspusan ng pagka Dios sa kahayagan ayon sa laman (10) At sa kaniya kayo'y napuspap na siyang pangulo ng lahat na pamunuan at kapangyarihan:

SA KANIYA NANANAHAN ANG BUONG KAPUSPUSAN NG PAGKA-DIOS SA KATAWAN → KAYO'Y NAPUPUSPUS SA KANIYA.

G5. PAANO MO SIYA MATATAGPUAN — SINABI NIYA SA ATIN KUNG SAAN TUMINGIN

Juan 5:39 Saliksikin ninyo ang mga kasulatan, sapagka't iniisip ninyo na sa mga yaon ay mayroon kayong buhay na walang hanggan; at ang mga ito'y siyang nangagpapatotoo tungkol sa akin. (40) At ayaw kayong magsilapit sa akin, upang kayo'y magkaroon ng buhay.

SALIKSIKIN NINYO ANG MGA KASULATAN → AT ANG MGA ITO'Y SIYANG NANGAGPAPATOTOO TUNGKOL SA AKIN.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Sinabi ito ni Jesus sa Juan 5:39-40 sa mga taong nakakaalam ng mga Kasulatan nang higit kaysa sa halos kanino mang buhay noong panahong iyon. Kaya nilang isaulo ito. Sinabi ni Jesus sa kanila na ang buong kabuuan ng Kasulatan na kanilang sinauluan ay tumuturo sa kanya, at gayunpaman ay hindi sila lalapit sa kanya upang tumanggap ng buhay. Ang pagkaalam sa mga salita ng Kasulatan ay hindi pareho sa pagkilala sa taong tinutukoy ng mga salita. Walang ibang lugar na maaaring hanapan ng buhay. Hindi sinabi ni Jesus na siyasatin ang inyong mga damdamin. Sinabi niyang siyasatin ang mga kasulatan.)

G6. Lucas 24:25 At sinabi niya sa kanila, Oh mga taong haling, at makukupad ang mga pusong magsisampalataya sa lahat ng salita ng mga propeta! (26) Hindi бага kinakailangang si Cristo ay maghirap ng mga bagay na ito, at pumasok sa kaniyang kaluwalhatian? (27) At magmula kay Moises at sa mga propeta, ay ipinaaninaw niya sa kanila ang mga bagay tungkol sa kaniya sa lahat ng mga kasulatan.

AT MAGMULA KAY MOISES AT SA MGA PROPETA → AY IPINAANINAW NIYA SA KANILA ANG MGA BAGAY TUNGKOL SA KANIYA SA LAHAT NG MGA KASULATAN.

G7. Lucas 24:32 At sila-sila'y nangagsabihan, Hindi бага nagaalab ang ating puso sa loob natin, habang tayo'y kinakausap niya sa daan, samantalang binubuksan niya sa atin ang mga kasulatan?

HINDI BA NAG-AALAB ANG ATING PUSO SA LOOB NATIN, HABANG BINUBUKSAN NIYA SA ATIN ANG MGA KASULATAN?

G8. Lucas 24:44 At sinabi niya sa kanila, Ito ang aking mga salitang sinabi ko sa inyo, nang ako'y sumasa inyo pa, na kinakailangang matupad ang lahat ng mga bagay na nangasusulat tungkol sa akin sa kautusan ni Moises, at sa mga propeta, at sa mga awit. (45) Nang magkagayo'y binuksan niya ang kanilang mga pagiisip, upang mapagunawa nila ang mga kasulatan;

KINAKAILANGANG MATUPAD ANG LAHAT NG MGA BAGAY NA NASUSULAT TUNGKOL SA AKIN SA KAUTUSAN NI MOISES, AT SA MGA PROPETA, AT SA MGA AWIT → NANG MAGKAGAYON AY BINUKSAN NIYA ANG MGA PAG-IISIP NILA.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Ang Lucas 24:44-45 ay nagbibigay ng sagot sa tanong na hinahanap ng buong pag-aaral na ito. Ang sagot na ito ay nagmula sa bibig ni Jesus, matapos na si Jesus ay muling nabuhay mula sa libingan. Pinangalanan ni Jesus ang tatlong bahagi ng Lumang Tipan: ang kautusan ni Moises, ang mga propeta, at ang mga awit. Ang tatlong bahaging ito na magkakasama ay ang buong Lumang Tipan. Sinabi ni Jesus na ang buong Lumang Tipan ay may mga bagay na tumutukoy sa kanya. Hindi sinabi ni Jesus na bahagi lamang ng Lumang Tipan ang may mga bagay na tumutukoy sa kanya. Pagkatapos, gumawa si Jesus ng dalawang magkaibang bagay para sa mga alagad. Binuksan ni

Jesus ang KASULATAN sa mga alagad. Binuksan ni Jesus ang PAG-UNAWA ng mga alagad. Kailangan ng isang tao ang dalawang bagay na ito. Maaaring hawakan ng isang tao ang buong Bibliya sa kanyang mga kamay ngunit kailangan pa rin niya na buksan ni Jesus ang kanyang mga mata upang makita si Jesus sa Bibliya. Basahin ang Bibliya. Hilingin kay Jesus na buksan ang Bibliya para sa iyo. Ipagpatuloy ang pagbabasa ng Bibliya.)

G9. 1 Juan 1:1 Yaong buhat sa pasimula, yaong aming narinig, yaong nakita ng aming mga mata, yaong aming namasdan, at nahipo ng aming mga kamay, tungkol sa salita ng buhay; (2) (At ang buhay ay nahayag, at aming nakita, at pinatotohanan, at sa inyo'y aming ibinabalita ang buhay, ang buhay na walang hanggan, na kasama ng Ama at sa atin ay nahayag); (3) Yaong aming nakita at narinig ay siya rin naming ibinabalita sa inyo, upang kayo naman ay magkaroon ng pakikisama sa amin: oo, at tayo ay may pakikisama sa Ama, at sa kaniyang Anak na si Jesucristo:

NARINIG + NAKITA NG AMING MGA MATA + NAMASDAN + HINIPO NG AMING MGA KAMAY → ANG BUHAY NA WALANG HANGGAN, NA KASAMA NG AMA, AT NAHAYAG SA AMIN.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Sinasadyang inilista ni Juan ang mga pandama sa 1 Juan 1:1: narinig, nakita, tiningnan nang mabuti, at nahipo ng aming mga kamay. Hindi naglalarawan si Juan ng isang damdamin o isang ideya. Naglalarawan si Juan ng isang tao na kasalo niya sa pagkain. Sa parehong pangungusap, tinawag ni Juan ang taong iyon na "ang buhay na walang hanggan, na kasama ng Ama." Ang taong hinipo ng mga apostol gamit ang kanilang mga kamay ay ang parehong tao na kasama ng Ama bago pa man ang simula. Iyan ang buong pahayag ng 1 Juan 1:1-3. Ipinahayag ni Juan na siya ay saksi sa pahayag na ito, hindi isang teorista tungkol sa pahayag na ito.)

H. BAKIT KAILANGANG MAGING GANOON ANG KAMATAYAN — ANG TULAY PABALIK SA DIYOS

H1. ANG SULIRANIN, NASABI NANG MALIWANAG

Isaias 59:2 Kundi pinapaghiwalay ng inyong mga kasamaan kayo at ang inyong Dios, at ang inyong mga kasalanan ay siyang nagpakubli ng kaniyang mukha sa inyo, upang siya'y huwag makinig.

KUNDI PINAPAGHIWALAY NG INYONG MGA KASAMAAN KAYO AT ANG INYONG DIOS.

Mga Taga-Roma 3:23 Sapagka't ang lahat ay nangagkasala nga, at hindi nangakaabot sa kaluwalhatian ng Dios;

SAPAGKA'T ANG LAHAT AY NANGAGKASALA NGA, AT HINDI NANGAKAABOT SA KALUWALHATIAN NG DIOS.

H2. BAKIT DUGO, AT HINDI ANG MADALING PARAAN

Mga Hebreo 9:22 At ayon sa kautusan, ay halos masasabi kong lahat ng mga bagay ay nililinis ng dugo, at maliban na sa pagkabuhos ng dugo ay walang kapatawaran. **[G859 aphesis ■]**

AT MALIBAN NA SA PAGKABUHOS NG DUGO AY WALANG KAPATAWARAN.

Levitico 17:11 Sapagka't ang buhay ng laman ay nasa dugo; at aking ibinigay sa inyo sa ibabaw ng dambana upang itubos sa inyong mga kaluluwa: sapagka't ang dugo'y siyang tumutubos dahil sa buhay.

SAPAGKA'T ANG BUHAY NG LAMAN AY NASA DUGO → SAPAGKA'T ANG DUGO'Y SIYANG TUMUTUBOS DAHIL SA BUHAY.

Mga Hebreo 10:4 Sapagka't di maaari na ang dugo ng mga baka at ng mga kambing ay makapagalis ng mga kasalanan.

SAPAGKA'T DI MAAARI NA ANG DUGO NG MGA BAKA AT NG MGA KAMBING AY MAKAPAGALIS NG MGA KASALANAN.

(Ang aking personal na kaisipan: Ilagay ang tatlong talatang ito na magkasama at ang buong sinaunang sistema ng paghahain ay ipaliwanag ang sarili nito. Ang buhay ay nasa dugo. Ang kasalanan ay nagkakahalaga ng isang buhay. Noong sinaunang panahon, ang mga hain ng hayop ay nagbibigay ng pagbabayad-sala (isang pansamantalang pagtakip sa kasalanan na ibinabalik ang katayuan ng isang tao sa harap ng Diyos) araw-araw, sa loob ng daan-daang taon. Malinaw na sinasabi ng Hebreo na ang mga hain ng hayop ay hindi kailanman maaaring mag-alis ng kasalanan. Ano naman ang layunin ng lahat ng mga hain na iyon? Pinananatili nilang lantad na hindi pa nababayaran ang utang ng kasalanan. Ito ay isang mahaba, paulit-ulit, at araw-araw na paalala na may utang na buhay, at pinanatili nila ang paalalang ito sa lugar hanggang sa dumating ang iisang kamatayan na makapagbabayad nang lubusan sa utang ng kasalanan.)

H3. GAANO KABABA ANG KANYANG PAGBABA

Mga Taga-Filipos 2:5 Mangagkaroon kayo sa inyo ng pagiisip, na ito'y na kay Cristo Jesus din naman: (6) Na siya, bagama't nasa anyong Dios, ay hindi niya inaring isang bagay na nararapat panangnan ang pagkapantay niya sa Dios (7) Kundi bagkus hinubad niya ito, at naganyong alipin, na nakitulad sa mga tao: (8) At palibhasa'y nasumpungan sa anyong tao, siya'y nagpakababa sa kaniyang sarili, na nagmasunurin hanggang sa kamatayan, oo, sa kamatayan sa krus.

BAGAMA'T NASA ANYONG DIOS → NA NAKITULAD SA MGA TAO → NA NAGMASUNURIN HANGGANG SA KAMATAYAN, OO, SA KAMATAYAN SA KRUS.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Pansinin ang pagkakasunod-sunod ng pagbaba sa Filipos 2:6-8. Si Jesus ay nasa anyo ng Diyos. Si Jesus ay hinubaran ng dangal. Si Jesus ay nagtaglay ng anyo ng isang alipin. Si Jesus ay nagkatawang-tao na kawangis ng mga tao. Si Jesus ay nagpakumbaba. Si Jesus ay naging masunurin. Si Jesus ay namatay. Idinagdag pa ni Pablo ang dalawang salita na hindi talaga kailangan ng pangungusap: "maging ang kamatayan sa krus." Ang simpleng pagsasabi na si Jesus ay namatay ay hindi sapat para kay Pablo. Ang tiyak na paraan ng kamatayan ni Jesus ay bahagi ng punto ni Pablo.)

H4. KUNG ANO TALAGA ANG IPINAMBAYAD NIYA — SINABI NANG UNA, AT MULING SINABI PAGKATAPOS

Isaias 50:6 Aking ipinain ang aking likod sa mga mananakit, at ang aking mga pisngi sa mga bumabaltak ng balbas; hindi ko ikinubli ang aking mukha sa kahihyan at sa paglura.

AKING IPINAIN ANG AKING LIKOD SA MGA MANANAKIT → HINDI KO IKINUBLI ANG AKING MUKHA SA KAHIHIAN AT SA PAGLURA.

Mga Awit 22:16 Sapagka't niligid ako ng mga aso: kinulong ako ng pulutong ng mga manggagawa ng masama; binutasan nila ang aking mga kamay at ang aking mga paa. (17) Aking maisasaysay ang lahat ng aking mga buto; kanilang minamasdan, at pinapansin ako: (18) Hinapak nila ang aking mga kasuutan sa gitna nila, at kanilang pinagsapalaran ang aking kasuutan.

BINUTASAN NILA ANG AKING MGA KAMAY AT ANG AKING MGA PAA → HINATI-HATI NILA ANG AKING MGA KASUUTAN SA GITNA NILA, AT KANILANG PINAGSAPALARAN ANG AKING KASUUTAN.

Mateo 27:35 At nang siya'y kanilang maipako sa krus ay kanilang binahagi ang kaniyang mga damit, na kanilang pinagsapalaran;

SIYA'Y KANILANG IPINAKO SA KRUS, AT HINATIHATI ANG KANIYANG MGA KASUUTAN, NA PINAGSAPALARAN → UPANG MATUPAD.

Juan 19:34 Gayon ma'y pinalagpasan ang kaniyang tagiliran ng isang sibat ng isa sa mga kawal, at pagdaka'y lumabas ang dugo at tubig.

ISINIBAT ANG ISANG SIBAT SA KANIYANG TAGILIRAN → AT PAGDAKA'Y LUMABAS ANG DUGO AT TUBIG.

(Mga personal kong kaisipan: Isinulat ni David ang tungkol sa mga tinuhog na kamay at paa sa Awit 22. Isinulat ni David ang tungkol sa mga sundalong naghahati-hati ng kasuotan sa Awit 22. Isinulat ito ni David isang libong taon bago pa man may sinumang tao sa Israel ang nakakita ng isang pagpapako sa krus. Hindi inilalarawan ni David ang anumang nangyari sa kanya nang personal. Isinulat ito ni Mateo ilang siglo pagkatapos, matapos maganap ang pagpapako kay Jesus sa krus. Isinulat ni Mateo na ginawa ng mga sundalo nang eksakto ang inilarawan ng Awit 22. Sinabi ni Mateo kung bakit ito ginawa ng mga sundalo: "upang matupad." Basahin nang magkasama ang dalawang salaysay. Isinulat ni David ang kanyang salaysay habang nakatanaw sa hinaharap, na walang paraan upang malaman na mangyayari ang pagpapako sa krus. Isinulat ni Mateo ang kanyang salaysay habang nakatanaw pabalik sa pagpapako sa krus, na walang paraan upang itanggi na naganap ang pagpapako sa krus.)

H5. PARA SAAN ANG KAMATAYAN — ISANG TULAY, HINDI ISANG TRAHEDYA

Mga Taga-Roma 5:8 Datapuwa't ipinagtatagubilin ng Dios ang kaniyang pagibig sa atin, na nang tayo'y mga makasalanang pa, si Cristo ay namatay dahil sa atin. **[G2644 katallasso ■]** (9) Lubha pa nga ngayong inaaring-ganap sa pamamagitan ng kaniyang dugo, ay mangaliligtas tayo sa galit ng Dios sa pamamagitan niya. (10) Sapagka't kung, noong tayo'y mga kaaway ay pinakipagkasundo tayo sa Dios sa pamamagitan ng kamatayan ng kaniyang Anak, lubha pa, ngayong nangagkakasundo na, ay mangaliligtas tayo sa kaniyang buhay;

NANG TAYO'Y MGA MAKASALANAN PA, SI CRISTO AY NAMATAY DAHIL SA ATIN → TAYO'Y NANGAPASUNDO SA DIOS SA PAMAMAGITAN NG KAMATAYAN NG KANIYANG ANAK.

2 Mga Taga-Corinto 5:18 Datapuwa't ang lahat ng mga bagay ay pawang sa Dios, na pinakipagkasundo tayo sa kaniya rin sa pamamagitan ni Cristo, at ibinigay sa amin ang ministerio sa pagkakasundo; **[G2643 katallage ■]** (19) Sa makatuwid baga'y, na ang Dios kay Cristo ay pinakipagkasundo ang sanglibutan sa kaniya rin, na hindi ibinibilang sa kanila ang kanilang mga kasalanan, at ipinagkatiwala sa amin ang salita ng pagkakasundo. (20) Kami nga'y mga sugo sa pangalan ni Cristo, na waring namamanhik ang Dios sa pamamagitan namin: kayo'y pinamamanhikan namin sa pangalan ni Cristo, na kayo'y makipagkasundo sa Dios. (21) Yaong hindi nakakilala ng kasalanan ay kaniyang inaring may sala dahil sa atin: upang tayo'y maging sa kaniya'y katuwiran ng Dios.

ANG DIYOS AY SUMASA-CRISTO, PINAGKASUNDO NIYA ANG SANLIBUTAN SA KANYANG SARILI → GINAWA NIYA SIYANG KASALANAN PARA SA ATIN, SIYA NA HINDI NAKAKILALA NG KASALANAN.

1 Timoteo 2:5 Sapagka't may isang Dios at may isang Tagapamagitan sa Dios at sa mga tao, ang taong si Cristo Jesus (6) Na ibinigay ang kaniyang sarili na pangtubos sa lahat; na pagpapatotoong mahahayag sa sariling kapanahunan;

ISANG DIYOS + ISANG TAGAPAMAGITAN SA GITNA NG DIYOS AT NG MGA TAO, ANG TAONG SI CRISTO JESUS.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Ang isang tagapamagitan (isa na tumatayo sa pagitan ng dalawang nahiwalay na panig upang muling pagsamahin ang dalawang panig) ay dapat na ganap na kabilang sa dalawang panig, o hindi siya makapagsisilbing tagapamagitan. Tingnan kung ano ang sinasabi ng 1 Timoteo 2:5 kung sino ang tagapamagitan: "ang taong si Cristo Jesus." Kailangan siyang maging tao, o hindi siya makatatayo sa kinatatayuan ng mga tao at mamamatay ng kamatayang pantao. Ngayon tingnan kung ano ang sinasabi ng 2 Corinto 5:19 na totoo sa loob ng kamatayang iyon: "Ang Dios ay na kay Cristo." At kailangan siyang maging Dios, o ang kanyang kamatayan ay isa na lamang karagdang tao na namamatay, na walang idinudulot na kaligtasan (kaligtasan mula sa kasalanan at sa kaparusahan ng kasalanan) para kaninuman. Ito ang dahilan kung bakit ang sagot sa "sino si Jesus" ay hindi lamang isang panig na tanong para sa mga iskolar. Ang buong doktrina ng kaligtasan ay nakasalalay dito.)

H6. ANG AHAS SA TIKIN — ISANG LUMANG LARAWAN NA IKINAPIT NIYA SA KANIYANG SARILI

Mga Bilang 21:8 At sinabi ng Panginoon kay Moises, Gumawa ka ng isang mabagsik na ahas at ipatong mo sa isang tikin: at mangyayari, na bawa't taong makagat, ay mabubuhay pag tumingin doon. (9) At si Moises ay gumawa ng isang ahas na tanso at ipinatong sa isang tikin: at nangyari, na pag may nakagat ng ahas ay nabubuhay pagtingin sa ahas na tanso

ANG BAWAT KINAGAT, PAGTINGIN NIYA ROON, AY MABUBUHAY.

IBA'T IBANG PANANAW, MAGKATULAD NA TAGPO — ang tikin sa ilang, at ang krus sa burol

Juan 3:14 At kung paanong itinaas ni Moises sa ilang ang ahas, ay gayon kinakailangang itaas ang Anak ng tao; (15) Upang ang sinomang sumampalataya ay magkaroon sa kaniya ng buhay na walang hanggan. (16) Sapagka't gayon na lamang ang pagsinta ng Dios sa sanglibutan, na ibinigay niya ang kaniyang bugtong na Anak, upang ang sinomang sa kaniya'y sumampalataya ay huwag mapahamak, kundi magkaroon ng buhay na walang hanggan. (17) Sapagka't hindi sinugo ng Dios ang Anak sa sanglibutan upang hatulan ang sanglibutan; kundi upang ang sanglibutan ay maligtas sa pamamagitan niya.

KUNG PAANONG ITINAAS NI MOISES ANG AHAS SA ILANG, GAYON DIN KINAKAILANGANG MAITAAS ANG ANAK NG TAO → UPANG ANG SINOMANG SUMAMPALATAYA SA KANIYA AY HUWAG MAPAHAMAK.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Ang koneksyon na ito sa pagitan ng Mga Bilang 21 at Juan 3 ay hindi isang koneksyon na inimbento ng pag-aaral na ito. Direkta at malakas na sinabi ni Jesus ang koneksyon na ito, tungkol sa kanyang sariling pagkakakilanlan. Ang mga taong naghihingalo sa ilang ay hindi sinabihang ayusin ang kanilang sarili, magpakatampang, o kamtin ang lunas. Sinabihan sila na TUMINGIN sa itinaas ng Diyos sa poste. Ang mga tumingin ay nabuhay. Ngayon, pagsamahin ang dalawang tagpo at pansinin ang kakaibang bahagi. Ang tansong ahas na itinaas sa poste ay may hugis ng mismong bagay na pumapatay sa mga taong tumitingin dito. Sinabi ni Pablo ang isang katulad na kakaibang katotohanan tungkol sa krus, na sinasabing GINAWA si Jesus na kasalanan para sa atin, bagama't hindi siya nakakilala ng kasalanan (2 Corinto 5:21). Ang lunas ay itinaas sa parehong hugis ng sumpa.)

I. TINATAWAG MISMO NG AMA ANG ANAK NA "DIOS" AT "PANGINOON"

I1. Mga Hebreo 1:1 Ang Dios, na nagsalita nang unang panahon sa ating mga magulang sa iba't ibang panahon at sa iba't ibang paraan sa pamamagitan ng mga propeta (2) Ay nagsalita sa atin sa mga huling araw na ito sa pamamagitan, ng kaniyang Anak, na siyang itinalaga na tagapagmana ng lahat ng mga bagay, na sa pamamagitan naman niya'y ginawa ang sanglibutan; (3) Palibhasa'y siyang sinag ng kaniyang kaluwalhatian, at tunay na larawan ng kaniyang pagka-Dios, at umaalalay ng lahat ng mga bagay sa pamamagitan ng salita ng kaniyang kapangyarihan, nang kaniyang magawa na ang paglilinis ng mga kasalanan, ay lumuklok sa kanan ng Karangalan sa kaitaasan;

SIYA AY NAGSALITA SA ATIN SA PAMAMAGITAN NG KANIYANG ANAK + SA PAMAMAGITAN DIN NIYA AY GINAWA NIYA ANG SANLIBUTAN → ANG SILAHIS NG KANIYANG KALUWALHATIAN, AT TUNAY NA LARAWAN NG KANIYANG PAGKATAO.

I2. Mga Hebreo 1:5 Sapagka't kanino nga sa mga anghel sinabi niya kailan man, Ikaw ay aking Anak, Ikaw ay aking ipinanganak ngayon? at muli, Ako'y magiging kaniyang Ama, At siya'y magiging aking Anak? **[G4416 prototokos ■]** (6) At muli nang dinadala niya ang panganay sa sangkalupaan ay sinasabi, At sambahin siya ng lahat ng mga anghel ng Dios.

SAPAGKA'T KANINO NG SA MGA ANGHEL SINABI NIYA KAILAN MAN, IKAW AY AKING ANAK? → AT SAMBAHIN SIYA NG LAHAT NG MGA ANGHEL NG DIOS.

(Ang aking sariling mga kaisipan: Ang buong unang kabanata ng aklat ng Hebreo ay gumagawa ng isang mahabang argumento. Ang argumento ay hindi anghel ang Anak at kailanman ay hindi naging anghel. Ang puntong ito ay karapat-dapat na pansinin sa isang pag-aaral na kababasa lamang ng maraming pahina tungkol sa isang tauhan na tinatawag na "ang anghel ng PANGINOON." Ang salitang Hebreo na malak ay tumutukoy sa isang gawaing isusugo. Ang sariling Anak ng Diyos ang tumupad sa gawaing iyon sa ilang pagkakataon sa Lumang Tipan. Ngunit hindi papayagan ng sumulat ng aklat ng Hebreo na ibilang ang Anak kabilang sa nilalang na mga anghel. Inuutusan ang mga anghel na sambahin ang Anak.)

I3. Mga Hebreo 1:8 Nguni't tungkol sa Anak ay sinasabi, Ang iyong luklukan, Oh Dios, ay magpakailan man; At ang setro ng katuwiran ay siyang setro ng iyong kaharian. (9) Inibig mo ang katuwiran, at kinapootan mo ang kasamaan; Kaya't ang Dios, ang Dios mo, ay nagbuhos sa inyo, Ng langis ng kasayahang higit sa iyong mga kasamahan. (10) At, Ikaw, Panginoon, nang pasimula'y inilagay mo ang kinasasaligan ng lupa, At ang mga langit ay mga gawa ng iyong mga kamay: (11) Sila'y mangapapahamak; datapuwa't ikaw ay nananatili: At silang lahat ay mangalulumang gaya ng isang kasuutan; (12) At gaya ng isang balabal sila'y iyong bibilutin, At sila'y mapapalitag gaya ng kasuutan: Nguni't ikaw ay ikaw rin, At ang iyong mga taon ay di matatapos.

NGUNI'T TUNGKOL SA ANAK AY SINASABI, ANG IYONG LUKLUKAN, O DIYOS, AY MAGPAKAILAN MAN → IKAW, PANGINOON, NANG PASIMULA'Y INILAGAY MO ANG KINASASALIGAN NG LUPA.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Basahin muli ang unang limang salita ng Hebreo 1:8: "Datapuwa't sa Anak ay sinabi niya." Hindi ito ang opinyon ng sumulat ng aklat ng Hebreo tungkol kay Jesus. Itinatala nito ang Diyos Ama na nagsasalita nang direkta sa Anak. Tinawag ng Ama ang Anak na "Oh Diyos," pagkatapos ay tinawag ang Anak na "Panginoon," at pagkatapos ay ipinatungkol sa Anak ang paglalang ng lupa at ng mga langit. Kung ang isang tao ay nagnanais na ipangatwiran na kailanman ay hindi tinawag na Diyos ang Anak sa Kasulatan, kailangang harapin ng taong iyon ang talatang ito, kung saan tinawag ng Ama ang Anak na Diyos.)

MAGKAIBANG PANANAW, IISANG TAGPO — isang awit na isinulat para sa isang hari, at ang Ama na sinipi ito sa kaniyang Anak

Mga Awit 45:6 Ang iyong luklukan, Oh Dios, ay magpakailan-kailan man: cetro ng kaganapan ang cetro ng iyong kaharian. (7) Iyong iniibig ang katuwiran, at pinagtataniman ang kasamaan: kaya't ang Dios, ang iyong Dios, ay nagpahid sa iyo ng langis, ng langis ng kasayahan na higit kay sa iyong mga kasama.

ANG IYONG LUKLUKAN, OH DIOS, AY MAGPAKAILAN-KAILAN MAN → ANG IYONG DIOS, AY NAGPAHID SA IYO NG LANGIS, NG LANGIS NG KASAYAHAN NA HIGIT KAY SA IYONG MGA KASAMA.

Mga Awit 102:25 Nang una ay inilagay mo ang patibayan ng lupa; at ang mga langit ay gawa ng iyong mga kamay. (26) Sila'y uuwi sa wala, nguni't ikaw ay mananatili: Oo, silang lahat ay maluluma na parang

bihisan; parang isang kasuutan na iyong mga papalitan, at sila'y mga mapapalitan: (27) Nguni't ikaw rin, at ang mga taon mo'y hindi magkakawakas.

NANG UNA AY INILAGAY MO ANG PATIBAYAN NG LUPA → NGUNI'T IKAW RIN, AT ANG MGA TAON MO'Y HINDI MAGKAKAWAKAS.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Ito ay isang lugar kung saan ang pagbabasa ng dalawang bahagi nang tabi-tabi ay may tunay na saysay. Ang Awit 45 ay isang awit ng kasal. Ang Awit 102 ay ang panalangin ng isang lalaking nasa kaguluhan. Sa Awit 102, ang mga salitang iyon ay itinatok sa PANGINOON, ang Diyos ng Israel, na lumikha ng daigdig. Ang dalawang awit ay isinulat na daang-taon bago ang kapanganakan ni Jesus sa Betlehem. Ang Hebreo 1 ay sumipi mula sa dalawang awit. Ang Hebreo 1 ay iniharap ang dalawang awit bilang mga salita ng Diyos Ama. Ang Hebreo 1 ay iniangkop ang dalawang awit sa Anak. Pansinin ang maliliit na pagkakaiba sa pananalita sa pagitan ng mga orihinal na awit at ng mga sipi sa Hebreo 1. Hindi itinatago ng Bibliya ang maliliit na pagkakaibang ito, at hindi rin ito itinatago ng pag-aaral na ito. Ang hindi nagbabago sa pagitan ng mga awit at ng Hebreo 1 ay ang pagkakakilanlan ng tao na tinutukoy ng mga salita.)

J. SINABI NG PANGINOON SA AKING PANGINOON — ANG TALATANG NAGTAPOS SA PAGTATALO

J1. Mga Awit 110:1 Sinabi ng Panginoon sa aking panginoon, umupo ka sa aking kanan, hanggang sa aking gawing tungtungan mo ang iyong mga kaaway. **[H113 adown ■] [H3068 Yehovah ■]** (2)

Pararatingin ng Panginoon ang setro ng iyong kalakasan mula sa Sion: magpuno ka sa gitna ng iyong mga kaaway.

SINABI NG PANGINOON SA AKING PANGINOON, UMUPO KA SA AKING KANAN → HANGGANG SA AKING GAWING TUNGTUNGAN MO ANG IYONG MGA KAAWAY.

(Ang aking sariling mga kaisipan: Ang isang linyang ito sa Awit 110:1 ay may dalang higit na kahulugan kaysa sa unang pagbasa. Sa Ingles, ang dalawang salita ay parehong nakalimbag bilang "Lord." Ang tanging palatandaan ng pagkakaiba ay ang paggamit ng malalaking titik. Ang unang salita ay nakalimbag sa malalaking titik, LORD. Ang pangalawang salita ay hindi nakalimbag sa malalaking titik. Sa ilalim ng Ingles, ito ay dalawang magkaibang salitang Hebreo. Ang unang salitang Hebreo ay ang pangalan ng tipan ng Diyos, Yehovah (H3068). Ang malalaking titik sa KJV ay laging nangangahulugang ang salitang Hebreo sa ilalim nito ay Yehovah. Ang pangalawang salitang Hebreo ay adown (H113), isang salita para sa isang panginoon o isang pinuno. Ang anyo ng adown na ginamit dito ay nagbabasang "aking Panginoon." Si David, sa pagsulat ng awit na ito, ay nagtatatala ng Diyos na nagsasalita sa isang tinatawag ni David na kanyang sariling Panginoon. Ngayon isaalang-alang ang simpleng tanong. Si David ang hari ng Israel. Sino ang kanyang Panginoon? Ang sagot ay nagiging mas kakaiba kapag inalala mong ipinangako ng Diyos na ang Cristo ay manggagaling sa sariling pamilya ni David, mga salinlahi ang lilipas. Karaniwan nang hindi tinatawag ng isang tao ang kanyang sariling apo sa tuhod na "aking Panginoon.")

J2. TINANONG NIYA SILA TUNGKOL DITO, AT WALANG SINUMANG NAKASAGOT

Mateo 22:41 Habang nangagkakatiyon nga ang mga Fariseo, ay tinanong sila ni Jesus ng isang tanong. (42) Na sinasabi, Ano ang akala ninyo tungkol kay Cristo? kanino bagang anak siya? Sinabi nila sa kaniya, kay David. (43) Sinabi niya sa kanila, Kung gayo'y bakit tinatawag siya ni David na Panginoon, sa espiritu, na nagsasabi (44) Sinabi ng Panginoon sa aking Panginoon, Maupo ka sa aking kanan, Hanggang sa ilagay ko ang iyong mga kaaway sa ilalim ng iyong mga paa? (45) Kung tinatawag nga siya ni David na Panginoon, paanong siya'y kaniyang anak? (46) At wala sinomang nakasagot sa kaniya ng isang salita, ni wala sinomang nangahas buhat sa araw na yaon na tumanong pa sa kaniya ng anomang mga tanong.

KUNG TINATAWAG NGA SIYA NI DAVID NA PANGINOON, PAANONG SIYA'Y KANIYANG ANAK? → AT WALANG SINOMANG NAKASAGOT SA KANIYA NG ISANG SALITA.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Hindi sinabi ni Jesus sa mga Pariseo ang sagot sa kanyang sariling tanong sa Mateo 22:41-46. Itinanong niya ito at hindi sinagot. Nananatili itong hindi nasasagot hanggang ngayon, at may isa lamang sagot na naaangkop dito. Ang Cristo ay anak ni David ayon sa laman, at Panginoon ni David ayon sa kanyang kalagayan bago pa ipanganak si David.)

J3. GINAMIT NI PEDRO ANG PARIHONG TALATA SA ARAW NA NAGSIMULA ANG IGLESIA

Mga Gawa 2:32 Ang Jesus na ito'y binuhay na maguli ng Dios, at tungkol dito'y mga saksi kaming lahat. (33) Palibhasa nga'y pinarangal ng kanang kamay ng Dios, at tinanggap na sa Ama ang pangako ng Espiritu Santo, ay ibinuhos niya ito, na inyong nakikita at naririnig. (34) Sapagka't hindi umakyat si David sa mga langit; datapuwa't siya rin ang nagsabi, Sinabi ng Panginoon sa aking Panginoon; Maupo ka sa kanan ko (35) Hanggang sa gawin ko ang mga kaaway mo na tuntungan ng iyong mga paa. (36) Pakatalastasin nga ng buong angkan ni Israel, na ginawa ng Dios na Panginoon at Cristo itong si Jesus na inyong ipinako sa krus.

HINDI UMAKYAT SI DAVID SA MGA LANGIT → GINAWA NG DIYOS SIYANG PANGINOON AT CRISTO, ITONG SI JESUS NA INYONG IPINAKO SA KRUS.

(Mga personal kong kaisipan: Ang argumento ni Pedro sa Mga Gawa 2:29-36 ay maikli. Ang argumento ni Pedro ay hindi nangangailangan ng anumang katalinuhan. Sumulat si David tungkol sa isang taong uupo sa kanan ng Diyos. Hindi kailanman umakyat si David upang umupo sa kanan ng Diyos. Maaaring pumunta ang isang tao at tingnan ang libingan ni David, sabi ni Pedro ilang talata bago nito. Kaya't ang awit ay hindi tungkol kay David. Pagkatapos ay pinangalanan ni Pedro ang taong tinutukoy ng awit. Pinangalanan ni Pedro ang taong ito nang walang anumang pagpapagaan: "itong si Jesus na inyong ipinako." Tinawag ni Pedro ang taong ito na "Panginoon at Cristo.")

J4. ANG PARIHONG SALMO AY MAY ISA PANG SINASABI — AT BINUO ITO NG HEBREO SA ISANG BUONG ARGUMENTO

Mga Awit 110:4 Sumumpa ang Panginoon, at hindi magsisisi, Ikaw ay saserdote magpakailan man ayon sa pagkasaserdote ni Melchisedech.

SUMUMPA ANG PANGINOON, AT HINDI MAGSISISI → IKAW AY SASERDOTE MAGPAKAILAN MAN AYON SA PAGKASASERDOTE NI MELCHISEDECH.

Mga Hebreo 5:5 Gayon din si Cristo man ay hindi nagmapuri sa kaniyang sarili upang maging dakilang saserdote, kundi yaong sa kaniya ay nagsabi, Ikaw ay aking Anak. Ikaw ay aking naging anak ngayon: (6) Gaya rin naman ng sinasabi niya sa ibang dako, Ikaw ay saserdote magpakailan man Ayon sa pagkasaserdote ni Melchisedec.

GAYON DIN SI CRISTO MAN AY HINDI NAGMAPURI SA KANIYANG SARILI UPANG MAGING DAKILANG SASERDOTE → IKAW AY SASERDOTE MAGPAKAILAN MAN AYON SA PAGKASASERDOTE NI MELQUISEDEC.

Mga Hebreo 7:3 Na walang ama, walang ina, walang tandaan ng lahi, at walang pasimula ng mga araw ni katapusan ng buhay man, datapuwa't naging katulad ng Anak ng Dios), ay nanatiling saserdote magpakailan man.

WALANG PASIMULA NG MGA ARAW, NI KATAPUSAN NG BUHAY → NANATILING PARI MAGPAKAILANMAN.

Mga Hebreo 7:24 Datapuwa't siya, sapagka't namamalagi magpakailan man ay may pagkasaserdote siyang di mapapalitan. (25) Dahil dito naman siya'y nakapagliligtas na lubos sa mga nagsisilapit sa Dios sa pamamagitan niya, palibhasa'y laging nabubuhay siya upang mamagitan sa kanila.

SIYA'Y NAMAMALAGI MAGPAKAILAN MAN + MAY PAGKASASERDOTE SIYANG DI MAPAPALITAN → SIYA'Y NAKAPAGLILIGTAS NG LUBOS SA KANILA.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Isang maikling awit ang naglalaman ng napakarami. Pinangalanan ng Awit 110 ang isang taong tinatawag ni David na kaniyang Panginoon, na nakaupo sa kanan ng Diyos. Pinangalanan ng Awit 110 ang isang haring naghahari mula sa Sion. Pinangalanan ng Awit 110 ang isang saserdote magpakailanman, na kabilang sa isang orden na mas matanda pa kaysa sa pagkasaserdote ng Israel, na sinumpaan ng Diyos sa isang panunumpa na hindi na babawiin ng Diyos. Noong sinaunang Israel, pinananatili ng kautusan na magkahiwalay ang katungkulan ng hari at ang katungkulan ng saserdote. Hindi pinahihintulutan ang isang lalaki na hawakan ang dalawang katungkulan sa ilalim ng kautusang iyon. Ibinibigay ng Awit 110 ang parehong katungkulan sa iisang tao. Gumugol ang aklat ng Mga Hebreo ng ilang kabanata sa pagpapaliwanag kung sino ang taong iyon.)

K. BINUHAY MULA SA LIBINGAN — AT NABUBUHAY SA IYO

K1. ANG KATOTOHANAN MISMO, AT KUNG PAANO ITO IPINARATING

1 Mga Taga-Corinto 15:3 Sapagka't ibinigay ko sa inyo una sa lahat, ang akin namang tinanggap: na si Cristo ay namatay dahil sa ating mga kasalanan, ayon sa mga kasulatan (4) At siya'y inilibing; at siya'y

muling binuhay nang ikatlong araw ayon sa mga kasulatan;

SI CRISTO AY NAMATAY DAHIL SA ATING MGA KASALANAN AYON SA MGA KASULATAN + SIYA AY INILIBING + SIYA AY MULING NABUHAY SA IKATLONG ARAW.

1 Mga Taga-Corinto 15:20 Datapuwa't si Cristo nga'y muling binuhay sa mga patay na siya ay naging pangunahing bunga ng nangatutulog.

SI CRISTO AY NABUHAY NA MAG-ULING SA MGA PATAY, AT NAGING PANGUNAHING BUNGA NG MGA NATUTULOG.

K2. ANO ANG PINATUNAYAN NG PAGKABUHAY NA MAG-ULI TUNGKOL SA KANYA

Mga Taga-Roma 1:3 Tungkol sa kaniyang Anak, na ipinanganak sa binhi ni David ayon sa laman (4) Na ipinahayag na Anak ng Dios na may kapangyarihan ayon sa espiritu ng kabanalan, sa pamamagitan ng pagkabuhay na maguli ng mga patay, sa makatuwid baga'y si Jesucristo na Panginoon natin

IPINANGANAK SA LAHI NI DAVID AYON SA LAMAN → IPINAHAYAG NA ANAK NG DIYOS NA MAY KAPANGYARIHAN, SA PAMAMAGITAN NG PAGKABUHAY NA MAGULI MULA SA MGA PATAY.

(Ang aking sariling mga kaisipan: Muling inilagay ni Pablo ang dalawang bahagi ng sagot sa iisang pangungusap, ayon sa pagkakasunod-sunod, sa Roma 1:3-4. Si Jesus ay nagmula sa angkan ni David, sa laman. Si Jesus ay ipinahayag na Anak ng Diyos nang may kapangyarihan, sa pamamagitan ng paglabas mula sa libingan. Kaya ng sinumang tao na angkinin na siya ang Anak ng Diyos. Si Jesus lamang ang nagkaroon kailanman ng patunay sa pag-aangking iyon sa pamamagitan ng muling pagkabuhay mula sa mga patay.)

K3. SINABI MUNA ITO NG LUMANG TIPAN

Mga Awit 16:10 Sapagka't hindi mo iiwan ang aking kaluluwa sa Sheol; ni hindi mo man titiisin ang iyong banal ay makakita ng kabulukan. (11) Iyong ituturo sa akin ang landas ng buhay: nasa iyong harapan ang kapuspusan ng kagalakan; sa iyong kanan ay may mga kasayahan magpakailan man.

SAPAGKA'T HINDI MO IIWAN ANG AKING KALULUWA SA SHEOL → NI HINDI MO MAN TITIISIN ANG IYONG BANAL AY MAKAKITA NG KABULUKAN.

Mga Gawa 2:29 Mga kapatid, malayang masasabi ko sa inyo ang tungkol sa patriarkang si David, na siya'y namatay at inilibing, at nasa atin ang kaniyang libingan hanggang sa araw na ito. (30) Palibhasa nga'y isang propeta, at sa pagkaalam na may panunumpang isinumpa ng Dios sa kaniya, na sa bunga ng kaniyang baywang ay iluluklok niya ang isa sa kaniyang luklukan; (31) Palibhasa'y nakikita na niya ito, ay nagsalita tungkol sa pagkabuhay na maguli ng Cristo, na siya'y hindi pinabayaan sa Hades, ni ang kaniya mang katawan ay hindi nakakita ng kabulukan.

SI DAVID AY NAMATAY AT INILIBING → SA PAGKAKITA NIYA NANG UNA PA NITO'Y SINALITA ANG TUNGKOL SA PAGKABUHAY NA MAGULI NI CRISTO.

K4. AT NGAYON — SIYA AY NABUBUHAY SA MGA TAONG KANYANG INILIGTAS

Mga Taga-Roma 8:11 Nguni't kung ang Espiritu niyaong bumuhay na maguli kay Jesus ay tumira sa inyo, ang bumuhay na maguli kay Cristo Jesus sa mga patay ay magbibigay buhay naman sa inyong mga katawang may kamatayan, sa pamamagitan ng kaniyang Espiritu na tumitira sa inyo.

ANG ESPIRITU NIYA NA MULING BUMUHAY KAY JESUS MULA SA MGA PATAY AY TUMATAHAN SA INYO → BUBUHAYIN NIYA RIN ANG INYONG MGA KATAWANG MAMAMATAY.

Mga Taga-Galacia 2:20 Ako'y napako sa krus na kasama ni Cristo; at hindi na ako ang nabubuhay, kundi si Cristo ang nabubuhay sa akin: at ang buhay na ikinabubuhay ko ngayon sa laman ay ikinabubuhay ko sa pananampalataya, ang pananampalataya na ito'y sa Anak ng Dios, na sa akin ay umibig, at ibinigay ang kaniyang sarili dahil sa akin.

AKO'Y NAPAKO SA KRUS NA KASAMA NI CRISTO → HINDI NA AKO, KUNDI SI CRISTO ANG NABUBUHAY SA AKIN.

Mga Taga-Colosas 1:27 Na sa kanila'y minagaling ng Dios na ipakilala kung ano ang mga kayamanan ng kaluwalhatian ng hiwagang ito sa gitna ng mga Gentil, na ito'y si Cristo na nasa inyo, na pagasa ninyo sa kaluwalhatian: **[G3466 musterion ■]**

ANG HIWAGANG ITO = SI CRISTO SA INYO, ANG PAG-ASA NG KALUWALHATIAN.

Juan 14:23 Sumagot si Jesus at sinabi sa kaniya, Kung ang sinoman ay umiibig sa akin, ay kaniyang tutuparin ang aking salita: at siya'y iibigin ng aking Ama, at kami'y pasasa kaniya, at siya'y gagawin naming aming tahanan.

KUNG ANG SINOMAN AY UMIIBIG SA AKIN, AY KANIYANG TUTUPARIN ANG AKING SALITA → AT KAMI'Y PASASA KANIYA, AT SIYA'Y GAGAWIN NAMING AMING TAHANAN.

(Ang aking personal na mga kaisipan: Sundan ang buong linya ng pag-aaral na ito hanggang sa katapusan nito. Si Jesus ay kasama ng Ama bago pa man malikha ang anumang bagay. Si Jesus ay nagpakita sa mga tao noong Lumang Tipan, at nabuhay ang mga taong iyon. Si Jesus ay ipinanganak sa isang babae sa isang maliit na bayan. Si Jesus ay pinatay sa isang burol, sa kahoy, sa labas ng isang lungsod. Si Jesus ay lumabas sa libingan. Sinasabi na ngayon ng Bibliya na si Jesus ay nabubuhay SA LOOB ng mga tao. Ang konklusyong ito ang patutunguhan ng pag-aaral na ito sa buong panahon. Ang layunin ng pag-aaral na ito ay hindi kailanman upang manalo sa isang pagtatalo tungkol sa kung sino si Jesus. Ang layunin ng pag-aaral na ito ay ang isa na siya ang lahat ng ito ay nais mamuhay sa loob mo. Pansinin din ang Juan 14:23: "kami ay paririto." Ang pangmaramihang tinig na nagbukas sa Bibliya sa Genesis 1:26 ay naririto pa rin.)

L. SIYA AY BABALIK — AT ANG PAGPILI NA MAGTATAGAL MAGPAKAILANMAN

L1. SIYA AY DARATING, AT MAKIKITA SIYA NG BAWAT MATA

Mga Gawa 1:9 At pagkasabi niya ng mga bagay na ito, nang siya'y tinitingnan nila, ay dinala siya sa itaas; at siya'y tinanggap ng isang alapaap at ikinubli sa kanilang mga paningin. (10) At samantalang tinititigan nila ang langit habang siya'y lumalayo, narito may dalawang lalaking nangakatayo sa tabi nila na may puting damit; (11) Na nangagsabi naman, Kayong mga lalaking taga Galilea, bakit kayo'y nangakatayong tumitingin sa langit? itong si Jesus, na tinanggap sa langit mula sa inyo, ay paparitong gaya rin ng inyong nakitang pagparoon niya sa langit.

BAKIT KAYO'Y NANGAKATAYONG TUMITINGIN SA LANGIT? ITONG SI JESUS, NA TINANGGAP SA LANGIT MULA SA INYO, AY PAPERITONG GAYA RIN NG INYONG NAKITANG PAGPAROON NIYA SA LANGIT.

Pahayag 1:7 Narito, siya'y pumaparitong nasasa mga alapaap; at makikita siya ng bawa't mata, at ng nangagsiulos sa kaniya; at ang lahat ng mga angkan sa lupa ay magsisitaghoy dahil sa kaniya. Gayon din, Siya nawa.

AT MAKIKITA SIYA NG BAWA'T MATA + AT NG NANGAGSIULOS SA KANIYA.

L2. 2 Mga Taga-Tesalonica 1:7 At kayong mga pinighati ay bigyang kasama namin ng kapahingahan sa pagpapakahayag ng Panginoong Jesus mula sa langit na kasama ang mga anghel ng kaniyang kapangyarihan na nasa nagniningas na apoy **[G1557 ekdikesis ■]** (8) Na maghihiganti sa hindi nagsisikilala sa Dios, at sa kanila na hindi nagsisitalima sa evangelio ng ating Panginoong Jesus: (9) Na siyang tatanggap ng kaparusahan, na walang hanggang kapahamakang mula sa harapan ng Panginoon at mula sa kaluwalhatian ng kaniyang kapangyarihan. (10) Pagka paririto siya upang luwalhatiin sa kaniyang mga banal, at upang siya'y maging kahangahanga sa lahat ng mga nagsisampalataya sa araw na yaon (sapagka't ang aming patotoo sa inyo ay pinaniwalaan).

SA NAGNININGAS NA APOY, NA MAGHIHIGANTI SA MGA HINDI NANGAKAKAKILALA SA DIYOS, AT SA MGA HINDI NAGSISITALIMA SA EBANGHELYO → KUNG SIYA'Y PARIRITO UPANG LUWALHATIIN SA KANIYANG MGA BANAL.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Basahin ang 2 Tesalonica 1:8 nang dahan-dahan. Ang 2 Tesalonica 1:8 ay pinangalanan ang dalawang grupo, hindi isang grupo lamang. Ang unang grupo ay hindi KUMIKILALA sa Diyos. Ang ikalawang grupo ay hindi SUMUSUNOD sa ebanghelyo. Ang pagkilala at pagsunod ay parehong binanggit sa iisang talata. Pansinin din ang 2 Tesalonica 1:10, na bahagi ng iisang pangungusap. Ang parehong pagdating ni Jesus na apoy para sa isang grupo ay kaluwalhatian naman para sa ibang grupo. Ito ay iisang pangyayari. Ang kung aling panig ng pangyayaring iyon kinabibilangan ng isang tao ay napagpapasyahan ngayon, hindi sa hinaharap.)

L3. Pahayag 19:11 At nakita kong bukas ang langit; at narito, ang isang kabayong maputi, at yaong nakasakay dito ay tinatawag na Tapat at Totoo; at sa katuwiran siya'y humahatol at nakikipagbaka. (12) At ang kaniyang mga mata ay ningas ng apoy, at sa kaniyang ulo ay maraming diadema; at siya'y may isang pangalang nakasulat, na sinoman ay di nakaaalam kundi siya rin. (13) At siya'y nararamtan ng damit na winisikan ng dugo: at ang kaniyang pangalan ay tinatawag na Ang Verbo ng Dios.

ANG NAKASAKAY DITO AY TINATAWAG NA TAPAT AT TOTOO → ANG KANIYANG PANGALAN AY TINATAWAG NA ANG SALITA NG DIOS.

Pahayag 19:16 At siya'y mayroong isang pangalang nakasulat sa kaniyang damit at sa kaniyang hita, HARI NG MGA HARI AT PANGINOON NG MGA PANGINOON.

HARI NG MGA HARI AT PANGINOON NG MGA PANGINOON.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Pansinin ang isang maliit na taludtod sa Apocalipsis 19:12. Si Jesus ay may isang pangalang nakasulat na walang taong nakakaalam, kundi siya lamang ang nakakaalam ng pangalang iyon. Ang mga pangalang ibinigay sa pag-aaral na ito ay makikita sa parehong bahagi ng talata. Ang mga pangalang iyon ay Tapat at Totoo. Ang Salita ng Diyos. Hari ng mga hari, at Panginoon ng mga panginoon.)

L4. ANG MGA AKLAT NA BINUKSAN

Pahayag 20:11 At nakita ko ang isang malaking luklukang maputi, at ang nakaluklok doon, na sa kaniyang harapan, ang lupa at ang langit ay tumakas; at walang nasumpungang kalalagyan nila. (12) At nakita ko ang mga patay, malalaki at maliliit, na nangakatayo sa harapan ng luklukan; at nangabuksan ang mga aklat: at nabuksan ang ibang aklat, na siyang aklat ng buhay: at ang mga patay ay hinatulan ayon sa mga bagay na nasusulat sa mga aklat, ayon sa kanilang mga gawa. (13) At ibinigay ng dagat ang mga patay na nasa kaniya; at ibinigay ng kamatayan at ng Hades ang mga patay na nasa kanila: at sila'y hinatulan bawa't tao ayon sa kanikaniyang mga gawa. (14) At ang kamatayan at ang Hades ay ibinulid sa dagatdagatang apoy. Ito ang ikalawang kamatayan, sa makatuwid ay ang dagatdagatang apoy. (15) At kung ang sinoman ay hindi nasumpungang nakasulat sa aklat ng buhay, ay ibinulid sa dagatdagatang apoy.

ANG MGA AKLAT AY BINUKSAN + ANG ISA PANG AKLAT AY BINUKSAN, NA SIYANG AKLAT NG BUHAY → ANG SINUMANG HINDI NASUMPUNGANG NAKASULAT SA AKLAT NG BUHAY AY INIHAGIS SA DANAW NA APOY.

(Ang aking mga personal na kaisipan: May dalawang uri ng aklat na lumitaw sa harap ng trono sa Pahayag 20:12. Ang isang uri ng aklat ay nagtatala ng ginawa ng mga tao. Ang isa pang uri ng aklat ay nagtatala ng mga pangalan, na tinatawag na aklat ng buhay. Hindi sinasabi ng Pahayag 20:12 na may nailigtas dahil sa nakasulat sa mga aklat ng mga gawa. Sinasabi ng Pahayag 20:15 na ang tanging bagay na nagpasya sa kahihinatnan ay kung nakasulat ang pangalan ng isang tao sa aklat ng buhay.)

L5. ANG PAGPILI, NA SINABING KASINGLINAW NG SINUMANG SINASABI NG BIBLIYA

Juan 3:18 Ang sumasampalataya sa kaniya ay hindi hinahatulan; ang hindi sumasampalataya ay hinatulan na, sapagka't hindi siya sumampalataya sa pangalan ng bugtong na Anak ng Dios.

ANG HINDI SUMASAMPALATAYA AY HINATULAN NA.

Juan 3:36 Ang sumasampalataya sa Anak ay may buhay na walang hanggan; nguni't ang hindi tumatalima sa Anak ay hindi makakakita ng buhay, kundi ang poot ng Dios ay sumasa kaniya.

ANG SUMASAMPALATAYA SA ANAK AY MAY BUHAY NA WALANG HANGGAN.

Mga Taga-Roma 6:23 Sapagka't ang kabayaran ng kasalanan ay kamatayan; datapuwa't ang kaloob na walang bayad ng Dios ay buhay na walang hanggan kay Cristo Jesus na Panginoon natin.

SAPAGKA'T ANG KABAYARAN NG KASALANAN AY KAMATAYAN → DATAPUWA'T ANG KALOOB NA WALANG BAYAD NG DIOS AY BUHAY NA WALANG HANGGAN KAY CRISTO JESUS NA PANGINOON NATIN.

(Ang aking sariling kuro-kuro: Ang Roma 6:23 ang pangunahing talata ng buong pag-aaral na ito. Ang Roma 6:23 ay isang maikling pangungusap na may dalawang bahagi. May kabayaran na dapat bayaran para sa kasalanan, at ang kabayaranang iyon ay kamatayan. Ang kabayaranang iyon ay nagagawa sa isa sa dalawang paraan. Maaaring bayaran ito ng tao nang personal, magpakailanman, o kunin ng tao ang kabayaranang ibinigay na ni Jesus, bilang isang kaloob. Iyan ang buong pagpipilian. Walang makatatakas sa paggawa ng pagpiling iyon, dahil ang huwag pumili ay katumbas ng pumili sa unang paraan. Lahat ng bagay sa pag-aaral na ito, mula sa "tayo ay gumawa ng tao" sa Genesis 1:26 hanggang sa trono sa Apocalipsis 20, ay tumutungo sa isang pasyang iyon. May panahon pa upang gawin ang pasyang iyon. Tumatawag pa rin si Jesus.)

L6. Mga Gawa 4:12 At sa kanino mang iba ay walang kaligtasan: sapagka't walang ibang pangalan sa silong ng langit, na ibinigay sa mga tao, na sukat nating ikaligtas.

AT SA KANINO MANG IBA AY WALANG KALIGTASAN → SAPAGKA'T WALANG IBANG PANGALAN SA SILONG NG LANGIT, NA IBINIGAY SA MGA TAO, NA SUKAT NATING IKALIGTAS.

PANANAPOS

Pahayag 22:17 At ang Espiritu at ang kasintahang babae ay nagsasabi, Halika. At ang nakikinig ay magsabi, Halika. At ang nauuhaw, ay pumarito: ang may ibig ay kumuhang walang bayad ng tubig ng buhay.

AT ANG ESPIRITU AT ANG KASINTAHANG BABAE AY NAGSASABI → ANG MAY IBIG AY KUMUHANG WALANG BAYAD NG TUBIG NG BUHAY.

Juan 3:17 Sapagka't hindi sinugo ng Dios ang Anak sa sanglibutan upang hatulan ang sanglibutan; kundi upang ang sanglibutan ay maligtas sa pamamagitan niya.

SAPAGKA'T HINDI SINUGO NG DIOS ANG ANAK SA SANGLIBUTAN UPANG HATULAN ANG SANGLIBUTAN → KUNDI UPANG ANG SANGLIBUTAN AY MALIGTAS SA PAMAMAGITAN NIYA.

(Ang aking mga personal na kaisipan: Ang huling paanyaya sa Bibliya ay walang bayad, at inaalok ito sa kanino man. Ang salitang ginamit ay "sinuman." Ang salitang iyon ay hindi nagtatangi kaninuman, at sinasadya ito. Hindi nito itinatakwil ang pinakamasamang tao na nagbabasa ng pag-aaral na ito, o ang taong matagal na nang tumanggi. Si Jesus, na siya ang lahat ng ito, ay ang nagsasabing Halika. Ang kailangan lamang gawin ng isang tao ay lumapit at kumuha ng tubig ng buhay.)

PAGSASANAY NA PAGSUSULIT

1. Genesis 1:26 — At sinabi ng Dios, Lalangin natin ang tao sa ating larawan:

- a) ayon sa aming wangis
- b) masdan, ito ay napakabuti
- c) sa larawan ng Diyos siya nilalang

2. Isaias 7:14 — Narito, ang isang dalaga ay maglilihi, at manganganak ng isang lalake:

- a) at tatawagin mo ang kaniyang pangalan na JESUS
- b) at tatawagin ang kaniyang pangalan na Emmanuel
- c) at tatawagin ang kanyang pangalan na Emmanuel

3. Mga Hukom 13:22 — At sinabi ni Manoa sa kaniyang asawa, Walang pagsalang tayo'y mamamatay:

- a) sapagka't ako'y taong may maruming labi
- b) sapagka't ang dakong iyong kinatatayuan ay banal na lupa
- c) sapagkat nakita namin ang Diyos

4. Awit 110:1 — Sinabi ng Panginoon sa aking Panginoon, Maupo ka sa aking kanang kamay:

- a) hanggang gawin ko ang iyong mga kaaway na tuntungan ng iyong mga paa
- b) manakop ka sa gitna ng iyong mga kaaway
- c) hanggang gawin ko ang iyong mga kaaway na tuntungan ng iyong mga paa

Hebreo 1:8 — Nguni't tungkol sa Anak ay sinasabi, Ang iyong luklukan, Oh Dios, ay magpakailan-kailan man:

- a) isang setro ng katuwiran ang setro ng iyong kaharian
- b) ang setro ng iyong kaharian ay setrong matuwid
- c) at ang pamamahala ay maaatang sa kanyang balikat

6. Genesis 22:8 — Ang Diyos ang maglalaan ng kordero para sa handog na susunugin:

- a) at ipinatong ito kay Isaac na kaniyang anak
- b) kaya't sila'y kapuwa nagpatuloy na magkasama
- c) narito ang apoy at ang kahoy

7. 2 Mga Taga-Tesalonica 1:9 — Na daramtan ng walang hanggang kapahamakan, mula sa harapan ng Panginoon:

- a) at mula sa kaluwalhatian ng kaniyang kapangyarihan
- b) na siyang ikalawang kamatayan
- c) at mula sa kaluwalhatian ng kaniyang kamahalan

SUSI SA SAGOT: 1-a, 2-b, 3-c, 4-c, 5-a, 6-b, 7-a

ANG MGA SAKSI SA LIKOD NG SAGOT NA ITO

Ang sagot na ito ay hindi nakasalalay sa tinig ng isang manunulat lamang. Si Moises, Josue, ang manunulat ng aklat ng Mga Hukom, ang manunulat ng mga aklat ng Cronica, at si David ay lahat nagbigay-ambag dito. Gayundin si Isaias, Mikas, at Malakias. Gayundin si Mateo, Lukas, at Juan. Nagsalita si Pedro sa Pentecostes. Nagsalita si Felipe sa isang ilang na daan. Sumulat si Pablo sa walong sulat. Isinara ito ng manunulat ng aklat ng Mga Hebreo. Iyan ay labinlimang tinig, sa dalawampu't walong aklat ng Bibliya, mula sa unang kapitulo ng aklat ng Genesis hanggang sa huling kapitulo ng aklat ng Pahayag. Lahat ng labinlimang tinig ay nagsasabi ng parehong bagay tungkol sa parehong tao.

PAANO SUMASANGA ANG PAG-AARAL NA ITO

PAANO ITINUTURO NG ANINO ANG LIWANAG: ANG KAHoy NA INILAGAY SA LIKOD NI ISAAC (GENESIS 22:6) AT ANG KRUS NA INILAGAY SA LIKOD NG ANAK (JUAN 19:17). LUMITAW ANG ANINO SA BUNDOK. LUMITAW ANG KATAWAN SA LABAS NG LUNGSOD.

KUNG PAANO MAHALAGA ANG MGA SALITA: ANG ISANG SALITANG INGLES NA "LORD" AY KUMAKATAWAN SA DALAWANG MAGKAIBANG SALITANG HEBREO SA AWIT 110:1. ANG DALAWANG SALITANG HEBREO AY YEHOVAH (H3068) AT ADOWN (H113). ANG BUONG ARGUMENTO NA GINAWA NI JESUS SA MATEO 22:45 AY NAKASALALAY SA PAGKAKAIBANG ITO.

→ **KUNG PAANO ITO NAAANGKOP SA IYO: SI JESUS AY HINDI LAMANG ANG ISA NA DUMATING. SI JESUS AY HINDI LAMANG ANG ISA NA DARATING. SI JESUS ANG ISA NA NAIS MAMUHAY SA IYO NGAYON (COLOSAS 1:27, GALACIA 2:20).**

ANO ANG KAHULUGAN NITO PARA SA KAWALANG-HANGGAN: ANG KABAYARAN NG KASALANAN AY KAMATAYAN. ANG KALOOb NG DIYOS AY BUHAY NA WALANG HANGGAN SA PAMAMAGITAN NI JESU-CRISTO NA ATING PANGINOON (ROMA 6:23). IYON LAMANG ANG DALAWANG PARAAN NA MAAARING GAMITIN NG ISANG TAO UPANG BAYARAN ANG UTANG NG KASALANAN.

LANDAS NA PAGTALAKAY: ANG AWIT 110:4 AT ANG AKLAT NG HEBREO KABANATA 7 AY BUMUBUKAS SA BUONG DOKTRINA NG PAGKASASERDOTE NI MELQUISEDEC. INILALARAWAN NG DOKTRINANG ITO ANG ISANG HARI AT ISANG SASERDOTE NA PINAGSAMA SA ISANG TAO, NA MAS MATANDA KAYSA SA KAUTUSAN, NA ISINUMPAAN NG ISANG PANUNUMPA NA HINDI BABAWIIN NG DIYOS. ANG DOKTRINANG ITO AY KARAPAT-DAPAT SA SARILING BUONG PAG-AARAL.

→ **PANANDALIANG PAGLIHIS: ANG "KAMI" AT "AMIN" SA GENESIS 1:26, NA KAISA NG "IISANG PANGINOON" SA DEUTERONOMIO 6:4, AY BUMUBUKAS PATUNGO SA BUONG PAG-AARAL TUNGKOL SA PAGKA-DIYOS. ANG PAGKA-DIYOS AY IISANG DIYOS, KUNG SAAN ANG AMA, ANG ANAK, AT ANG ESPIRITU SANTO AY TINATAWAG BILANG MAGKAKAIBANG PERSONA SA BUONG BIBLIYA. ANG PAG-AARAL NA ITO AY DUMAMPI LAMANG SA GILID NG BUONG PAG-AARAL NA IYON.**

→ **RABBIT TRAIL: ANG 2 TESALONICA 1:7-10 AT PAHAYAG 19:11-16 AY BUMUBUKAS PATUNGO SA KABUUANG DOKTRINA NG PAGBABALIK NI JESUS. ANG DOKTRINANG ITO AY MAY KASAMANG KATIYAKAN NG PAGBABALIK NI JESUS, ANG BIGLAAN NG PAGBABALIK NI JESUS, AT ANG UTOS NA MAGBANTAY PARA SA PAGBABALIK NI JESUS. SABIHIN NANG MALINAW: IPINAHAYAG NG KASULATAN ANG KATIYAKAN NG PAGBABALIK NI JESUS AT TUMATANGGING IBIGAY ANG ISKEDYUL NG PAGBABALIK NI JESUS (MATEO 24:36, MGA GAWA 1:7). ANG MINISTERYONG ITO AY TUMATANGGING IBIGAY DIN ANG ISKEDYUL NG PAGBABALIK NI JESUS.**

LANDAS NA PAGTALAKAY: ANG GENESIS 3:15, ANG BINHI NG BABAE, AY BUMUBUKAS SA BUONG HILO NG IPINANGAKONG BINHI. ANG HILONG ITO AY DUMADALOY SA PAMAMAGITAN NI ABRAHAM (GENESIS 22:18), SA PAMAMAGITAN NI DAVID (AWIT 132:11), AT HAYAGANG PINANGALANAN SA GALACIA 3:16.

→ **POSIBLENG PAGHAHAYAG: HININGI NI JACOB SA NAKIPAGBUNO SA KANYA SA GENESIS 32 ANG SARILING PANGALAN NITO NGUNIT TUMANGGI ITO (GENESIS 32:29). HININGI NI MANOA SA ANGHEL NG PANGINOON ANG SARILING**

PANGALAN NG ANGHEL NGUNIT SINABI NA ANG PANGALAN AY PILIY (H6383), SADYANG KAGILA-GILALAS UPANG MALAMAN (MGA HUKOM 13:18). SINABI NAMAN NI ISAIAS NA ANG SANGGOL NA IPINANGANAK PARA SA ATIN AY TATAWAGING KAGILA-GILALAS, PELE (H6382), MULA SA IISANG UGAT NA IYON (ISAIAS 9:6). ANG PANGALANG ITINAGO SA LUMANG TIPAN AY INIHAYAG SA ISANG SANGGOL. SA KATAPUSAN NG BIBLIYA, HABANG SUMASAKAY PALABAS NG LANGIT, SI JESUS AY MAY PANGALAN PA RING WALANG TAONG NAKAKAALAM MALIBAN SA KANYA (PAHAYAG 19:12). IBINIGAY ANG PANGALAN, AT ANG PANGALAN AY MAS MALALIM PA KAYSA SA NAIPAHAYAG NG PAG-AARAL NA ITO.

ISANG BUKAS NA PAANYAYA — SINUMAN KA MAN, IPAGPATULOY ANG PAGBASA

Hindi mo kailangang maging isang Kristiyano upang basahin ang pag-aaral na ito. Maraming bagay ang maaaring nagdala sa iyo dito. Isang paghahanap ang maaaring nagdala sa iyo dito. Isang pagtatalo ang maaaring nagdala sa iyo dito. Isang tanong na dala mo sa loob ng maraming taon ang maaaring nagdala sa iyo dito. Ang pagkamausisa tungkol sa pananampalataya ng ibang tao ang maaaring nagdala sa iyo dito. Ang lahat sa website na ito ay para sa iyo, walang bayad, sa sarili mong wika. Hindi namin kailanman tinatanong ang iyong pangalan. Hindi namin kailanman tinatanong ang iyong bansa. Hindi namin kailanman tinatanong kung ano ang iyong pinaniniwalaan. Hindi kayang ganap na ilarawan ng isang pag-aaral si Jesus. Ibinigay namin sa tanong na ito ang lahat ng meron kami, at ang pag-aaral na ito ay isang daan pa lamang na tinahak sa Bibliya. Umiral si Jesus bago pa man ang simula. Si Jesus ay umiiral ngayon. Si Jesus ay babalik. Walang iisang pahina ang makakatapos maglarawan ng lahat niyan. May mga pag-aaral pa na naghihintay dito. May mga pag-aaral tungkol sa awa na naghihintay dito. May mga pag-aaral tungkol sa karunungan na naghihintay dito. May mga pag-aaral tungkol sa kaalaman na naghihintay dito. May mga pag-aaral tungkol sa pagtitiyaga na naghihintay dito. May mga pag-aaral tungkol sa kabanalan na naghihintay dito. Darating pa ang mga karagdagang pag-aaral. Basahin ang mga pag-aaral na ito sa kahit anong pagkakasunud-sunod na gusto mo. Suriin ang aming mga pinagmulan habang ikaw ay nagbabasa. Bawat talata sa mga pag-aaral na ito ay nakalimbag nang buo, sadyang ginawa. Hindi mo kailanman kailangang paniwalaan lamang ang aming sinasabi. Maaari mong timbangin ang bawat talata mismo.

May isa pang paanyaya na susunod sa isang ito. Hindi natin ikukubli na nakatago ang paanyayang iyon. Ang paanyayang iyon ay ang pag-aaral tungkol sa kung ano ang dapat gawin ng isang tao upang maligtas. Basahin ang pag-aaral na iyon ngayon kung nais mong basahin ito ngayon. Basahin muna ang ibang bagay kung mas nais mong basahin muna ang ibang bagay. Walang bumibilang. Bukas pa rin ang pinto sa alinmang paraan. Sinabi ni Pablo ang mga salita sa ibaba sa isang lungsod na puno ng mga altar para sa mga diyos na hindi kanyang sariling Diyos. Sinabi ni Pablo ang mga salitang ito sa mga tao na hindi humiling kay Pablo na pumunta sa lungsod na iyon:

Mga Gawa 17:26 At ginawa niya sa isa ang bawa't bansa ng mga tao upang magsipanahan sa balat ng buong lupa, na itinakda ang kanilang talagang ayos ng mga kapanahunan at ang mga hangganan ng kanilang tahanan; (27) Upang kanilang hanapin ang Dios baka sakaling maapuhap nila siya at siya'y masumpungan, bagaman hindi siya malayo sa bawa't isa sa atin:

GINAWA NIYA MULA SA ISANG DUGO ANG LAHAT NG MGA BANSANG TAO → UPANG HANAPIN NILA ANG PANGINOON, AT MATAGPUAN SIYA + SIYA AY HINDI MALAYO SA BAWAT ISA SA ATIN.

MGA SUSING SALITANG HEBREO

“anghel / mensahero” — H4397 malak — isang isinugo; isang mensahero; isang anghel

Ang salitang ito ay tumutukoy sa isang gawain o pagsugo, hindi sa isang kalikasan. Ginagamit ang salitang ito sa mga tao. Ginagamit ang salitang ito sa mga propeta. Ginagamit ang salitang ito sa mga makalangit na nilalang. Ang salitang ito, sa sarili nito, ay hindi kailanman nagsasaad kung ANO ang isinugong tao. Ang salitang ito, sa

sarili nito, ay nagsasaad lamang na may isinugo. Ang nakapaligid na teksto ng Bibliya ang siyang nagsasaad ng natitira pa. Sa mga ulat na ito, ang nakapaligid na teksto ng Bibliya ay talagang nagsasaad ng natitirang bahagi.

“Diyos” — H430 elohim — Diyos; mga diyos; ang tunay na Diyos

Ang Elohim ay isang anyong pangmaramihan. Ang Elohim ay paulit-ulit na ginagamit para sa iisang tunay na Dios, kasama ng mga pandiwang pang-isahan. Ang salitang ito mismo ay taglay ang kabuuang sinusuri ng pag-aaral na ito.

“PANGINOON” — H3068 Yehovah — ang pangalan ng tipan ng Diyos, isinulat sa KJV bilang

PANGINOON sa malalaking titik

Saanman lumitaw ang PANGINOON sa malalaking titik sa Lumang Tipan, si Yehovah ang pangalang Hebreo sa ilalim ng salitang Ingles na LORD.

“Panginoon” — H113 adown — panginoon; amo; may-ari; isang namamahala

Sa Awit 110:1, ang anyo ng adown ay mababasang "aking Panginoon." Ang adown ay ibang salitang Hebreo kaysa sa Yehovah, ang PANGINOON na nagsasalita sa Panginoon ni David sa talatang iyon.

“isa” — H259 echad — isa; nagkakaisa; una

Echad ang salita sa "Ang PANGINOON nating Diyos ay iisang PANGINOON." Echad din ang salitang ginamit para sa gabi at umaga na tinawag na IISANG araw. Echad din ang salitang ginamit para sa isang lalaki at kanyang asawa na naging IISANG laman.

“bugtong na anak” — H3173 yachiyd — nag-iisa; kaisa-isa; nangungulila; minamahal

Tinatawag ng Genesis 22 si Isaac na "iyong bugtong na anak" nang tatlong magkakahiwalay na pagkakataon. Ang Yachiyd ay nangangahulugang ang tanging isa at nag-iisa.

“kahoy / puno” — H6086 ets — isang puno; kahoy; troso; isang tabla; isang patpat

Ang Ets ay isang salitang Hebreo na sumasaklaw sa parehong buhay na puno at pinutol na kahoy. Ang Ets ay ang salita para sa kahoy na inilagay ni Abraham kay Isaac.

“kagila-gilalas” — H6382 pele — isang kababalaghan; isang himala; isang bagay na lampas sa pang-unawa

Si Pele ang unang pangalang ibinigay sa bata sa Isaias 9:6.

“lihim / kahanga-hanga” — H6383 piliy — kagila-gilalas; napakagila-gilalas upang maunawaan

Ang Piliy ang salitang ibinigay ng anghel ng Panginoon kay Manoa upang ilarawan ang kaniyang sariling pangalan. Ang Piliy ay mula sa parehong ugat ng pangalang pele sa Isaias 9:6.

“birhen” — H5959 almah — isang batang dalagang walang asawa; isang birhen; isang dalaga

Almah ang salitang ginamit sa Isaias 7:14.

“Emmanuel” — H6005 Immanuwel — sumasaatin ang Diyos

Ang Immanuwel ay isang pangalan na sa kanyang sarili ay isang buong pangungusap. Isinalin ni Mateo ang pangalang ito para sa mambabasa.

“kapitan / prinsipe” — H8269 sar — isang pinuno; isang puno; isang kapitan; isang prinsipe; isang tagapamahala

Ang Sar ay ang titulong inaangkin ng lalaking may hawak na binunot na tabak sa labas ng Jerico.

“AKO NGA” — H1961 hayah — maging; umiral; maging

Ang Hayah ang salitang-ugat sa ilalim ng "AKO NGA ANG AKO NGA" sa nagliliyab na palumpong.

MGA SUSING SALITANG GRIEGO

“Salita” — G3056 logos — isang salita; isang kasabihan; ang bagay na sinabi; ang pagpapahayag ng kaisipan

Hindi sinisimulan ni Juan ang Ebanghelyo ni Juan sa isang kapanganakan. Sinisimulan ni Juan ang Ebanghelyo ni Juan bago ang pasimula.

“tumahan” — G4637 skenoo — magtayo ng tolda; mamalagi; manirahan sa tolda

"At nagkatawang-tao ang Verbo, at tumahan sa gitna natin." Inilalarawan ng talatang ito ang Diyos na namumuhay sa isang katawang-tao, gaya ng pamumuhay ng isang tao sa isang tolda.

“bugtong” — G3439 monogenes — tanging ipinanganak; kaisa-isa; ang tanging uri ng kanyang uri
Ginagamit ang Monogenes sa Anak. Ginagamit ang Monogenes kay Isaac sa Hebreo 11:17.

“ipinahayag” — G1834 exegeomai — manguna sa paglabas; ilabas; ipahayag nang lubusan; ipaalam
Walang sinumang nakakita sa Dios. Ang bugtong na Anak ang naglantad sa Dios sa liwanag upang makita siya.

“pinakipagkasundo” — G2644 katallasso — baguhin mula sa pagkamuhi tungo sa pagkakaibigan; ibalik sa paglingap

Ang katallasso ay pinangalanan ang buong dahilan ng krus, sa isang salita.

“pagkakasundo” — G2643 katallage — ang muling pagpapanumbalik ng kagandahang-loob; ang muling pagsasama-sama ng dalawang nagkahiwalay na panig

Ang Katallage ay mula sa parehong ugat ng katallasso sa itaas. Tinutukoy ng katallasso ang gawa ng pagkakasundo (ang muling pagpapanumbalik ng pagkakaibigan sa pagitan ng dalawang nagkahiwalay). Tinutukoy ng katallage ang resulta ng pagkakasundong iyon.

“kapatawaran” — G859 aphasis — isang pagpapaalis; isang pagpapalaya; isang pagbitaw; kapatawaran
Kung walang paghububo ng dugo, ay walang pagpapatawad sa kasalanan.

“mystiko” — G3466 musterion — isang lihim; isang bagay na dating tago at ngayon ay isinaysay na
Sa Bibliya, ang isang misteryo ay hindi kailanman isang palaisipan na dapat sagutin. Ang isang misteryo sa Bibliya ay isang lihim na ipinasyang ipahayag ng Diyos.

“paghihiganti” — G1557 ekdikesis — ang bagay na nagmumula sa katarungan; ang ganap na pagwawasto ng maling gawa

Ang Ekdikesis ang salitang ginamit sa 2 Tesalonica 1:8. Ang Ekdikesis ay hindi nangangahulugan ng hindi makontrol na galit. Ang Ekdikesis ay nangangahulugan ng katarungang ganap na naisakatuparan.

“panganay” — G4416 prototokos — panganay; unang isinilang
Sinasabi ng Ama, "Sambahin siya ng lahat ng mga anghel ng Diyos," tungkol sa Anak.

SOURCES & CREDITS

Scripture: Ang Dating Biblia (Public Domain) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).